

NASLOV—ADDRESS
Glasilo K. S. K. Jednote
6117 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio
Telephone: HENDERSON 2912

Spominjajte se naše, tako
nesrečne stare domovine in
daruje kaj v sklad JPO, slo-
venska sekcija!

Kranjsko - Slovenska
Katoliška Jednota
je prva in najstarejša
slovenska bratska pod-
pora organizacija
v Ameriki

Posluje že 52. leto

SODELUJTE
V SEDANJI NASI
"D. U." KAMPAÑII

Entered as Second Class Matter December 12th 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 12th 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd 1917. Authorized on May 22nd 1918.

NO. 33 — STEV. 33

CLEVELAND, OHIO, 15. AVGUSTA (AUGUST), 1945

VOLUME XXXI — LETO XXXI

KONEC VOJNE—JAPONSKA SE JE JE VDALA!

KOCKA JE PADLA

Kocka je padla tudi za zadnjo sovražnico-Japonsko, ker se je vdala! S tem je dovršeno zadnje dejanje druge svetovne vojne! Ta vesela vest gotovo prešinja ves svet z največjim veseljem.

Troje važnih vzrokov je prisililo Japonsko, da se je morala vdati in sicer: deklaracija konference velikih treh v Potsdamu, nepričakovani napad z atomsko bombo na mesto Hirošima in napoved vojne republik sovjetske Rusije.

Zadnji ultimat Japanski

Ko se je dne 7. avgusta predsednik Truman vrnil s konference velikih treh v Potsdamu je v imenu zaveznikov opozoril Japonsko, da naj se brez pogojno vda, inače se bo še nadaljevalo z napadi z atomsko bombo toliko časa, da bo vsa Japonska uničena. Japonci so ta ultimat zavrnili, nakar je dne 10. avgusta državni tajnik Byrnes izročil švedskemu legatu Maksu Grassiju v Washingtonu sledenči zadnji ultimat:

Cenjeni gospod!

Vaše pismo z dne 10. avgusta sem prejel. Na isto Vam odgovarjam, da mi je predsednik Združenih držav naročil, da bi po Vaši vlasti odpeljali japonski vlasti sledičo vest v imenu vlade naših Združenih držav. Velike Britanije, Unije sovjetskih socialističnih republik Kitajske:

"Glede odgovora japonske vlade o sprejemu pogojev proklamacije v Potsdamu z opombo, da ta izjava ne vsebuje kakake zahteve, ki bi škodovala izključni pravici njega Velikanstva kot najvišjega vladarja, je naš položaj sledi:

"Tako predaj Japonske se mora oblast cesarja in japonske vlade kot tako prepustiti vrhovnemu poveljniku zavezniških sil, ki bo ukrenil potrebne korake da bodo odgovarjali pravemu načinu izvršitvi točk predaje."

"Tako predaj Japonske se mora oblast cesarja in japonske vlade kot tako prepustiti vrhovnemu poveljniku zavezniških sil, ki bo ukrenil potrebne korake da bodo odgovarjali pravemu načinu izvršitvi točk predaje."

V tem poročilu ni bilo nič omenjeno glede odstopa japonskega cesarja Hirohita. Zavezniški bodo namreč pristali na tem, da lahko ostane na prestolu, toda pod vodstvom in ukazu vrhovnega zavezniškega poveljnika.

Inženirji federalne komunikacijske komisije so že v po-deljek zvečer prestregli besedilo kodificiranega kabla iz Tokija v Švico, ki se je nanašal na predajo Japonske.

V tem poročilu ni bilo nič omenjeno glede odstopa japonskega cesarja Hirohita. Zavezniški bodo namreč pristali na tem, da lahko ostane na prestolu, toda pod vodstvom in ukazu vrhovnega zavezniškega poveljnika.

"Cesar bo moral pooblastiti osebo v imenu svoje vlade, ki bo v našem glavnem vojaškem stanu podpisala vse točke in zahteve potsdamske deklaracije. Zaeno mora izdati ukaz vsem japonskim vojaškim silam na suhem, na morju in v zraku, da naj prenehajo z bojevanjem in da naj izročijo svoje orožje. Tako mora izdati tudi vsa druga povelja, ki so zahtevana v svrhu popolne predaje."

"Tako po svoji predaji mora japonska vlada premestiti vse vojne ujetnike in civilne internance v kak varen kraj, odkoder bodo lahko prejko moreno prenositi na nemški civilisti dobivajo sedaj premeščeni na parnike zavezniški ladjad.

"Tako po svoji predaji mora japonska vlada premestiti vse vojne ujetnike in civilne internance v kak varen kraj, odkoder bodo lahko prejko moreno prenositi na nemški civilisti dobivajo sedaj premeščeni na parnike zavezniški ladjad."

Predsednik Truman naznani veselo vest

Washington, 14. avg.—Stražna druga svetovna vojna je z današnjim dnem tudi na Pacifiku končana! To veselo vest je narodu in vsemu svetu uradno nocoj ob 7 po radio naznani predsednik Truman in zeno omenil, da je bil na podlagi konference v Potsdamu za zavezniškega vrhovnega poveljnika okupirane Japonske imenom general MacArthur, ki je izdal povelje, da naj se z bojevanjem na obeh straneh takoj preneha. Kapitulacija Japonske je bila podpisana na ameriški bojni ladji Missouri.

Predsednik je z verande Be-

le hiše dalje omenil, da naj bo

15. in 16. avg. praznik za vse federalne uslužbence.

Vest o kapitulaciji Japonske je predsednik naznani tu-di v imenu Velike Britanije, Rusije in Kitajske. Tekom dobrega leta se bo do-

splošno glasovanjem.

"Armade zavezniških sil bo- do ostale na Japonskem, dokler se ne doseže namena, določene-

Umeten korak SANSA

SANS je povzel potrebne korake pri poštnih oblasteh v Washingtonu, da se upostavijo boljše poštne zveze med Ameriko in Jugoslavijo, vključivši slovensko Primorje, Istro, Goricu in Trst.

Zahtevalo je, da se odpre pošta za pošiljanje zavitkov posameznikom v staro domovino. Na ta način bi ameriški Sloveni in Jugoslaviani sploh lahko dosti več pomagali potrebnim svojcem v rojstni deželi z delanjem in deloma tudi v blagu. V slovensko Primorje pa posta sploh odprta ni bila.

Zadnje vročilo je izvršnemu odboru SANSA predlakalo podružnica št. 25, Chicago, III., in odbor jo je sodeloval.

Ves svet je zadnje dni napet včakal končnega odgovora iz Tokija glede kapitulacije Japonske s čimer bi bila večletna sedanja svetovna vojna končana.

Minulo nedeljo je bila po radio naznanjena prva vest o dejstvu Japonske; toda dotedna vest je bila neosnovana in se je opirala na neko misterijozno depešo. United Press časniška agencija je razpisala na-

grad v znesku \$5,000.00 za doseglo informacije o tem lažnjivem poročilu.

Vsled tega poročila je navdušeno ljudstvo po mnogih večjih mestih praznovalo zmago-slavje.

Neuradno poročilo o kapitulaciji

Včeraj zjutraj se je iz Tokija po radio naznanilo, da se Japonska odobrila pogoje glede predaje ali kapitulacije, predložene ji po zaveznikih.

Inženirji federalne komuni-

kacijske komisije so že v po-

deljek zvečer prestregli besedilo

codificiranega kabla iz Tokija v Švico, ki se je nanašal na

predajo Japonske.

V tem poročilu ni bilo nič omenjeno glede odstopa japonskega cesarja Hirohita. Zavezniški bodo namreč pristali na tem, da lahko ostane na prestolu, toda pod vodstvom in ukazu vrhovnega zavezniškega poveljnika.

SANS pričakuje, da bodo a-

meriške poštne in diplomatične

oblasti čim prej ugodile tem

zahtevam.

—

NASI FANTJE SE VRACAJO

Pariz. — Iz glavnega stana

ameriške armade se poroča,

da se je letos v juliju preko

morja domov vrnilo 265,000

mož oborožene ameriške sile,

za povratak v tekomem mesecu

avgusta je pa pripravljenih

200,450 častnikov in moštv

v Angleškem jih že čaka na

vrkanje 175,000.

—

NEMCI ZOPET LAJKO

Berlin. — Tekom zadnjih

treh mesecev niso imeli Nem-

ci priložnosti, da bi lahko ka-

dili cigarete, toda zadnje dni

so jim pa oblasti to dovolile;

nemški civilisti dobivajo sedaj

po 12 cigaret na mesec.

—

mov vrnilo okrog 6 milijonov

ameriških vojakov.

Ameriško ljudstvo je širo-

deže konč vojne obhajalo z

največjim navdušenjem in ve-

seljem, istotako pa tudi ljud-

stvo celega sveta.

Dr. James W. Mally umrl

Rdeča vojska napreduje na japonskem ozemlju

Moskva, 12. avg.—Sovjetska vrhovna komanda je danes naznala, da so ruski marini, ki so invadirali Korejo, pod zaščito sovjetskega pacificnega vojnega brodovja, zavzeli veliko japonsko mornarično bazo in ne daleč od tam se nahajajoči luko Juki, potem ko so se izkrcali na obrežje 90 milij županjsko-zapadno od Vladivostoka.

Japonci so iz dveh luk poslali veliko produkcijo mandžurskih vojnih industrij na Japonsko. Zavzetje teh luk je težak udarec za zvezo med japonskimi silami v Mandžuriji in Tokijem.

Ruska past preti pol milijona Japoncem

London, 12. avgusta. — To-kje je danes poročal, da Rdeča vojska z novo masno ofenzivo v Mandžuriji preti zajeti v pari-jonsko armoado pol milijona mož na Kitajskem in jih odrezati od Mandžurije in Japonske.

Sovražnik poroča, da nova ruska ofenziva grozi razklati okoli milijon in pol mož brojajoči japonsko silo na azijatiskem kontinentu v dva velika žepa.

Komanda japonske armade v Mandžuriji poroča, da so Rusi podvzeli ofenzivo iz zunanjosti Mongolije preko kitajske norante Mongolije in da prodrijo proti Rumenemu morju, ki leži severno od stare kitajske prestolnice Peiping.

Navdušeni Rusi

Moskva. 8. avg. — Danes se je kmalu zatem, ko je bila po radio naznanjena vojna napoved sovjetske Rusije Japonski, zbral za Rdečem trgu na tisoči navdušenega ljudstva, ki je pozdravljalo vojaštvo, namenjeno na japonsko fronto. Zunanjji komisar Molotov je v svojem govoru po radio omenil, da je bila Rusija že pretečen mesec naprošena po cesarju Hirohitu, da naj posreduje glede premirja, toda vsled dobrovoljnemu pomočju v SND. bil je namečen prvi slovenski zobozdravnik v Clevelandu, tako pa tudi v Ameriki. Spadal je poleg drugih društev tudi društvo sv. Vida št. 25 KSKJ. Bil je zaenč velik prijatelj slovenskih knjig in leposlovja, zato je imel zelo bogato knjižnico, kakoršne je treba iskati. Zadnja štiri leta je stanoval s svojo družino v Mentor, Ohio.

Pokojnik je bil rojen 6. julija 1899 v Ljubljani; tri leta zatem ga je njegova mati Helena Mally vzela seboj v Ameriko, da se pridružita očetu, ki je tedaj bival v Clevelandu, a danes ga tudi ni več med živimi.

Sprva je obiskoval našo far-niško šolo sv. Vida in sv. Frančiška, zatem je dovršil kolegij sv. Ignacija, nakar je bil na Cincinatti kolegiju promoviран za zobozdravnika.

Poleg že označene matere, ki je že 27 let predsednica največjega ženskega društva naša K. S. K. Jednote, društva sv. Marije Magdalene, št. 162, za-pušča tudi žigosal Anglijo, ker brani židom naseljevanje v Palestino. Dr. Silverjev načrt je, da naj bisi židje vsega sveta v Palestini ustanovili svojo lastno državo.

Washington. — Veliki trije in Francija so sklenili, da bodo Avstrijo popolnoma ločili od Nemčije in da bo to samostojna dežela pod okupacijo Rusije, Anglije, Amerike in Francije.

Avstrija bo imela še vedno Dunaj za glavno mesto. Vsaka izmed štirih zon bo imela po enega zaveznika vojske vojske komisarja. Vsí štirje bodo pa upravljati deželo v skupnem koncilu. Ameriški komisar v Avstriji bo general Clark.

Amerikanci bodo zasedli se-

verno zapadni del do Salzburga;

Rusija severno vzhodni del;

Francija bo zasedla Tirolsko in

Predarlsko, Anglija pa Koroško in Štajersko.

Iskreno sožalje prizadetim,

p

DRUŠTVENA NAZNANILA

DRUŠTVO SV. ANE, ST. 134,
INDIANAPOLIS, IND.

Naznanjam cenjenim članicam, da bo naša prihodnja seja 19. avgusta in sicer ob eni uru popoldne, namesto ob dveh, ker ob dveh se bo začela "party." Prosim, da ste ob pravem času na mestu. Vabimo tudi ostalo cenjeno občinstvo, ker bo dosti zabave. Prosim tudi vse članice, katerje ste bile prošene, da prinesete kakšen dobitek ali "price," da istega gotovo ne pozabite. Lahko ga prinesete popred k naši predsednici Annie Illich ali pa na moj dom, ali pa ga prinesete naravnost na "party." Se enkrat vas prosim, ne pozabite.

Sedaj je kampanja za naše nove člane, torej prosim vse naše članice, da pridobite kajnovih v odrasli ali pa v mladinski oddelek, da ne bo društvo eno zadnjih.—Vas lepo, pozdravljam in na svrdenje na seji in party!

Ivana Gerbeck, tajnica.

DOPISI

Vabilo na relifno prireditve

Joliet, Ill. — Pripravljalni odbor podružnice št. 37 SANSA in št. 1 JPO-SS je že uredil pester program za veliko prireditve, ki se bo vršila prihodno nedeljo 19. avgusta v farnem parku na Raynor Ave. in Theodore cesti. Pricetek programa bo točno ob drugi uri pooldne.

Program, ki ga ima tozadenvi odbor zasnovanje, nam je lahko poročilo, da bo v resnici navzočemu občinstvu nudil takšno vztik kot še malo, ali pa še nobena slična prireditve.

Zanimanje za to prireditve postaja z vsakim dnem večja, kar dokazuje močno sodelovanje od vseh naših društev v naselbini, kakor tudi od posameznih rojakov in rojakinj, ker se slednji zaveda važnega name na navedene prireditve.

Želja pas vseh torej je, da ta prireditve doprinese gmotnih uspehov, ker pri tem ne gre za ničesar drugega kot za takojšno pomoč našemu narodu v starem kraju, ki silno potrebuje naše pomoči.

Kot že poročano, bo omenjeni dan prisel v našo naselbino za govornika, svetnik pri jugoslovanskem veleposlaništvu v Washingtonu dr. Slavko Zore, ki bo obenem prinesel tudi pozdrave iz Slovenije in Jugoslavije. Dr. Zore je priznan kot izvrsten govornik.

Za relifno akcijo bosta tudi govorila Mr. Mirko G. Kuhel, tajnik SANSA in Mrs. Josephine Erjavec, gl. tajnica SZZ. Na programu bodo tudi pevske točke in deklamacije.

Na to prireditve je bil tudi povabljen mestni župan Arthur O. Janke, ki je obljubil svojo navzočnost. Programu bodo prisostovale tudi kadetinje SZZ in KSKJ.

Pripravljalni odbor tudi naznanja, da bo pripravljenega dovolj jedila in pijače za vse.

Odbor ponovno vabi vse rojake in rojakinje iz Jolieta in bližnjih naselbin. Pridite v nedeljo 19. avgusta na "Jugoslovanski relifni dan" v farni park. Pripeljite seboj vaše prijatelje in znance. Vaša navzočnost bo javen dokaz, da želite pomagati do gmotnega uspeha, ki je namenjen za takojšno pomoč našemu narodu v starem kraju.

ODBOR.

SHEBOYGAN SE DOBRO IZKAAL ZA JPO-SS

Sheboygan, Wis. — Kolektivi smo jo zopet imeli v naši naselbini od podružnice št. 4, JPO-SS je povoljno izpadla. Nabralo se je namreč \$967.00, kar je res lepa vsota za našo

naselbino. Da se je kolektanje tako lepo in točno izpeljalo, naj p oročam, da so šli naši društveni zastopniki(ce) od podružnice št. 4 JPO-SS med Slovence od hiše do hiše kar s ledi:

Jos. Golichnik nabral	\$151.00
Leo Mliostnik	" 151.25
John Mohar in	
Ana Modez	85.50
Frank Steh	56.00
Mary Fale in	
Jos. Dragan	180.00
Fr. Remshak in	
John Modic	173.75
Frank Saje	41.00
Mary Godez in	
A. Gergisch	88.50
Anton Debevez	40.00

SKUPAJ \$967.00

Podpredsednik naše podružnice Mr. Anton Debevez se prisreno zahvaljuje vsem darovalcem in društviom, ki so prispevala k tej vsoti ter hvali tudi kolektorjem za čas, ki so ga žrtvovali v ta blagi namen.

Prostite nam, ker je nemogoče priobčiti imena darovalcev, ker jih je čez 300, kar bi vzelo časopisom preveč prostora, zato je bilo sklenjeno na zadnji seji, naj se to opusti. Ako pa se kdo zanima za imena darovalcev in za vsote, pa lahko dobti imenik v pregled od tajnika podružnice.

Dalje je bilo sklenjeno, da se tej vsoti doda še toliko iz blagajne, da bo tisočak ter se poleže \$100.00 na glavni urad JPO-SS za takojšnjo pomoč.

Na seji se je tudi razpravljalo o delu podružnice za vodo. Predlagano in podprtano je bilo, da se s sejami in aktivnostjo za par mesecev prekine in prihodnja seja se vrši po potrebi.

S pomočjo vseh darovalcev je ta kolekt tako lepo izpadla, zato smo nabiralcem in nabiralke veseli lepega uspeha. Bog vsem povrni z dravjem in srečo, da bi nikoli nobeden ne pogrešal te vsote, ki jo je daroval svojemu trpečemu narodu.

Torej še enkrat — Bog plačaj!

Za podružnico št. 4 JPO-SS ostajam z narodnimi pozdravi Johanna Mohar, tajnica.

KDO JE IZUMIL ATOMSKO BOMBO?

New York. — Tvarino, katero so Amerikanci deli v atomske bombe, so izumili ali našli: avstrijska Židinja, italijanski fizik, dansi znanstvenik in ameriški učenjak.

Preiskovanje ima začetek še leta 1930, ko je Enrico Fermi, italijanski fizik, sedaj profesor na Columbia univerzi, iznašel v svojem laboratoriju močne elektrone in atome ţarke. To je dvignilo na delo učenjake vsega sveta, ki so se 10 let trudili, da bi duplicirali Fermovo iznajdbo, pa se jim ni posrečilo.

Potem je avstrijska Židinja, dr. Lize Meitner, svetovala, da bi se razdelili en atom uranuma v dva enaka dela. In to je bilo, ki je dalo to strašno silo atomični bombi.

Dr. Meitner je bila takrat na Kaiser Wilhelm institutu v Berlinu. Leta 1938 je utekla iz Nemčije, čeprav je bil Hitler pripravljen pregledati njeno življenje, ce bi ostala. Šla je na Dansko, kjer se je posvetovala z dr. Niels Bohrom, ki je pozneje ušel v Ameriko ter prinesel sem svoj načrt za atomečni bombi.

Tukaj sta začela delati z dr. Ernestom Orlandom. Naprej sta poskušala razdeliti atom uranuma in pronašla, da daje en tak razdeljen atom 200,000,000 elektronov voltov energije ali sile.

Anglija in Zed. države so začele zdaj v vsej tajnosti delati na to, da se to novo strohativo silo vpreže v bombo. Še predno so se Zed. države v vojni, je bilo delo v teku. Od takrat, pa do re diše zjutraj drugače ko ozdaj, ko je bila vržena prva tapolde in zvečer. Tako počno ha bomba na Japonsko, ni pri-

ša v javnost niti besedica o tem.

Znanstveniki pravijo, da je vse to šele v povoju, čeprav se to silo že lahko vpreže v razdejajo sovražnih tarč. Ampak kadar bodo to novo silo vsemirja vpregli za dobrobit in ne za škodo človeštva, bomo lahko greli hiše za en cent ali dva na dan, pogon strojev in motorjev po pa skoro brez stroškov, tako bo poseni, ker se bo to silo dobilo iz električne v zraku ali atomov.

Kakšna razlika, če se premisli, da so plačale Zed. države za prvo tako bombo 2 bilijona dolarjev.

ČIM VEĆ LUDI — *TEM MANJ PTICEV

Neki francoski naravoslovec je začel štetni — ptice na zemlji. Hotel je ugotoviti, koliko jih je po vsem svetu. Poslužuje se nekega načina, ki ga drži še v tajnosti — morda zato, da ne bi bilo kontroliral izida njegovega štetja. Za več ptičjih vrst se poslužuje svojih izsledkov, ki jih je v preteklih letih dosegel v Angliji. Na bo z njegovim štetjem kaže koli že — ugotovil je, da je na vsem svetu okoli 75 milijard pticev najrazličnejših vrst, torej skoraj 3krat toliko kot pa ljudi. Gostota pticev naseljenosti pa je kaj različna, kakor tudi pri ljudeh, le da je pri ptičih v obratnem razmerju z ljudmi: čim gosteja je obljudenost zemlje po ljudeh, tem redkejši so ptiči, ali z drugimi besedami: čim bolj je dejela prepletena z mesti, tem manj je pticev (da je to zelo res, potrjuje tudi ne strokovnošča opazovanje). V Angliji na primer živi samo okrog 200 milijonov pticev, nekako štirikrat toliko kot ljudi. Či mbolj pa gremo proti vzhodu, kjer pojema gostota prebivalstva, tem bolj raste število pticev. V Angliji sicer reja pticev zelo napreduje, toda redke vrste pticev tem izumirajo. Narašča pa število golobov in vrabcev. Pozornosti sirokih krogov se je posredilo tudi pomnožiti število sovin v raznih močvirnih ptic, dalje drogov in skrjančkov. Krči pa se število jerebic, kalinov, ščinkavcev, prepeči in vran. To naraščanje in pojavljanje ptic pa se nanaša samo na angleško ozemlje, dočim pravi omenjeni naravoslovec, da je na vzhodu vseh teh kritičnih vrst še v izobilju.

SKRIVNOSTI O ORHIDEJAH

Orhidej se drže skrivnosti, ki jih še niso pojasnili. Vzgajajo jih tudi iz semen, česar niso poznali do leta 1897.

Prvi jih je kalil Anglež Domini. Njegov recept so ukrali. Kasneje se je s tem vprašanjem bavil francoski botanik Bernard ter dognal, da je za kaljenje neizogibna glivica, ki je vidna samo pod drobnogledom.

To je bila prva skrivnost, Nad 60 različnih orhidej je vzkliklo pod njegovim nadzorstvom. Vsekakor je moral imeti tudi 60 različnih glivic, za vsako kal posebej. Sedeset mesecov trajala, da se iz kali razvije cvet. Ker pa pozorno več ko 2000 različnih orhidej, bo še trajalo, preden jih bodo uspešno gojili.

Druga nedognana skrivnost: nimajo trajne oblike, ne vonja. Vse posnemajo. Če raste bližu mrhovine, se navzame smradu, če rase poleg vijolice, diši po nej.

So pa tudi orhideje, ki močno diše po jasmunu in vrtnečah. In druge, ki diše po Janežu in kreozotu, tudi takšne, ki se norčujejo.

Če pride Malajec v njeni bližino, zadiši po Janežu; če se ji bliža črnce, spremeni vonjanje ter diše po kreozotu; Evropejci dišejo ko jasmin. Nekateri delo v teku. Od takrat, pa do re diše zjutraj drugače ko ozdaj, ko je bila vržena prva tapolde in zvečer. Tako počno ha bomba na Japonsko, ni pri-

ski domovini.

Orhideje, ki so iste vrste, imajo liste, ki spominjajo na metulja, tudi na hročevca kriča; imajo obliko kumar, kakor vsi sadovi pragozodov. V Braziliji, klasični deželi orhidej, kakor da se jim pobere orožje in se prisilijo k delu. Dalje je v Makedoniji 80,000 romanskih Cincarjev, ki so večinoma krčmarji in trgovci, 67,840 Judov ali Španjolov, katerih je pa mnogo prestopilo v islam, das doma še vedno govorijo Španščino, 54,557 je ciganov, ki pa so na Balkanu precej delavni ljudje, nekateri celo bogati. V manjšem številu je še mnogo drugih narodnosti zastopanih v Makedoniji.

Makedonija

Naš rojak g. K. Gersin je izdal pred leti na Dunaju jako poučno in skrbno sestavljeno knjižico o makedonskem in turškem problemu. Pisatelj podpira takoj iz početka, da mohamedanstvo ni kulturna ideja, da se Turčija ne sme da je začel štetni — ptice na zemlji. Hotel je ugotoviti, koliko jih je po vsem svetu. Poslužuje se nekega načina, ki ga drži še v tajnosti — morda zato, da ne bi bilo kontroliral izida njegovega štetja. Za več ptičjih vrst se poslužuje svojih izsledkov, ki jih je v preteklih letih dosegel v Angliji. Na bo z njegovim štetjem kaže koli že — ugotovil je, da je na vsem svetu okoli 75 milijard pticev najrazličnejših vrst, torej skoraj 3krat toliko kot pa ljudi. Gostota pticev naseljenosti pa je kaj različna, kakor tudi pri ljudeh, le da je pri ptičih v obratnem razmerju z ljudmi: čim gosteja je obljudenost zemlje po ljudeh, tem redkejši so ptiči, ali z drugimi besedami: čim bolj je dejela prepletena z mesti, tem manj je pticev (da je to zelo res, potrjuje tudi ne strokovnošča opazovanje).

Makedonija ni officielno upravno ime, ampak je zgodovinsko naslov, ki danes obsegajo nekako vilajete Solun, Bitolj in Monastir in Kosovo. Ta dejela je približno tolikana kakor Spodnja in Zgornja Avstrija, Stajerska in Koroska skupaj. Prebivalcev je tu okoli 2,275. 000.

29. maja 1453 je padel Carrigrad v turške roke. Turška oblast je rešila grški živelj na Balkanu, kajti v 14. in 15. stoletju, ko so vladali srbski kneži v Tesaliji, Epiru, Makedoniji in Albaniji, je tu vladal srbski ali slovenski jezik, in ko je cesar Sigismund postal pismo v Albanijo, so mu odgovorili odtod, da znajo brati samo slovensko pismo (cirilico). Turška vlada pa je na škodo Slovanom podpirala razkolno grško hierarhijo, in obe oblasti skupaj sta zatirali slovensko rajo. Leta 1767 je carigraski patriarh odpravil avtokefalon cerkev ohridsko in peški patriarhat. Grki so sezgali patriarhalno knjižnico v Trnovem. — Nastopila je fanariotska doba. Fanarioti so zvali pristaše grške cerkve po Fanaru, grškem oddelku carigraskem, kjer je bil sedež patriarhov. V tej dobi so storili vse mogoče, da demoralizirajo ljudstvo.

Bolgarski menih Paisij je napisal zgodovino bolgarskega naroda, katerega je v začetku prošloga stoletja navdušila več madžar Bolgarov za osvobojevanje izpod turškega jarma. Ogorčenje proti fanariotom je rastlo in leta 1870 je bil sultan prisilen, da je vplival na patriarha in Bolgari so dobili samostojno cerkveno upravo. Carigraski patriarh je pa izobil bolgarskega eksarha in s tem izgubil ves vpliv na Bolgarje. Razkol v razkolu je postal vedno večji, in danes na Balkanu dvojni škofje: patriarhalni in eksarhatni.

Slovanov je zdaj v Makedoniji 1,118,336. Deloma so kriščani, deloma mohamedanci. Preporno vprašanje, so li makedonski Slovani Bolgari ali Srbi, rešuje g. Gersin s tem, da razlikuje srbsko, šopo-makedonsko in bolgarsko narečje. Šopo-makedonsko narečje tvori prehod od srbskega na bolgarski jezik. Meja med obema sosednima vplivoma bi bila nekakob razvod med Varšljem in Strumoj.

Ti podatki bodo nekoliko olajšali našino čitateljem preglej čez zamotane makedonske razmere. Ta dejela, ki je namešana s tolikimi narodnostmi in v kateri se bojujejo med seboj najrazličnejše kulture, bi bila pač vredna, da se polnoma osvobodi in da postane samostojna država federalne Jugoslavije.

Ti podatki bodo nekoliko olajšali našino čitateljem preglej čez zamotane makedonske razmere. Ta dejela, ki je namešana s tolikimi narodnostmi in v kateri se bojujejo med seboj najrazličnejše kulture, bi bila pač vredna, da se polnoma osvobodi in da postane samostojna država federalne Jugoslavije.

Anglija in Zed. države so začele zdaj v vsej tajnosti delati na to, da se to novo strohativo silo vpreže v bombo. Še predno so se Zed. države v vojni, je bilo delo v teku. Od takrat, pa do re diše zjutraj drugače ko ozdaj, ko je bila vržena prva tapolde in zvečer. Tako počno ha bomba na Japonsko, ni pri-

ša v javnost niti besedica o tem. Znanstveniki pravijo, da je vse to šele v povoju, čeprav se to silo že lahko vpreže v razdejajo sovražnih tarč. Ampak kadar bodo to novo silo vsemirja vpregli za dobrobit in ne za škodo človeštva, bomo lahko greli hiše za en cent ali dva na dan

Težko pričakovano pismo

Naš sobrat Peter Zugelj, član društva št. 50, stanuje na 602 Brinton Ave., Trafford, Pa., se je že pred več leti izselil v Ameriko iz vasi Podklanec št. 4, pošta Vinica v Belokrajini. Doma je pustil ženo in štiri nedoletne otroke. Vsled nedavno minule vojne v Evropi tudi on ni vedel, kako je z njegovo družino v starém kraju. Zadnje dni je prejel pismo od svoje hčere Barice iz Padove v Italiji, tako tudi od svojega sina Jožeta iz nekega taborišča tudi v Italiji, v katerem obo poročata o svojem obupnem položaju in kako je sedaj doma na njegovem posestvu.

IZ TEH PISEM NAVAJAMO TUKAJ SAMO BOJLJ VAŽNE STVARI, OSEBNE ALI PRIVATNE PODATKE SMO PA IZPUSTILI.

I.

Padova, Italija, 18. jun. 1945.
Dragi moj tata!

Predno Ti pišem par besed. Te iz srca pozdravljam; dalje Ti dam znati, da sem še živa, toda malo zdrava.

Prošlo je že skoraj šest let, odkar ne vem nič o Tebi; upam pa, da si še živ in zdrav, in da me ni Bog tako jako tepel, da bi izgubila še Tebe, moje edino upanje in tolažo.

S težkim srcem Ti moram naznaniti, da je naša hiša vsa uničena in naša familija hudo prizadeta. 16. avgusta 1942 sem morala zapustiti mojo rojstno hišo in draga mater teriti po svetu trpet; bila sem zaprta in v internaciji v Italiji do 19. marca 1943; tedaj se mi je posrečilo, da sem utekla in prišla srečno do doma. Ni sem pa mogla biti doma, ker so me iskali, zato sem moralna pobegniti in se skrivati po gozdovih. Tako nisem imela niti toliko časa, da bi se kaj več pogovorila z mamo. Ko se slučajno dne 26. marca vrnem zopet domov, sem našla našo mamo mrtvo; umrla je od strahu in žalosti, ker ji je počilo srce. Doma je vse uničeno!

Brata Jožeta so pobrali še prej nego mene; on se nahaja menda na nekem otoku v južni Italiji. Leta 1942 je bil obsojen na tri leta ječe. O njem ne vem nič, če je še živ ali ne; tako tudi ne znam nič za moje sestre; kakor sem čula, me imajo že za mrtvo.

Dragi moj tata! Če bom imela to srečo, da bom dobila odgovor od Tebe, bom lažje umrla, tako boste vsaj znali, kje je moj grob. Da bi ostala živa, nimam upanja; pa tudi nimam volje, ker sem vsa telesno slab, bolna na pljučih in želodcu; zato sem bila že dvarat v bolnišnici. Zdaj se nahajam pri neki dobrošrni družini, ki je plačala zame stroške bolnišnice in zdravnika; tako mi tudi streže, kakor bi bila moja mama. Držijo me pri sebi brezplačno, ker jim je znano, da sem reva brez zdravja, denarja in obleke. Ah, kako je lahko srečen človek, ce je zdrav!

Mojim sestrastim domov še ne morem pisati ali morda nikdar več se prikazati. Sem še mlasa, izgnanka, brezdomka poleg tega pa še bolna. Pomagaj mi kaj, če Ti je mogoče in sporocil kaj od brata Jožeta, ker ne vem nič o njem.

Sprejmi moje najlepše pozdrave,

Barica.

II.

Transit Camp No. 1 Italija, 25. marca, 1945.

Dragi tata!
Naznanjam Ti, da sem živ in zdrav, tako želim tudi Vam vsem skupaj. Naznanjam tudi, da sem dobil Twoje pismo od 25. januarja t. l. Ne morem Ti popisati mojega veselja in sreče, ko sem dobil pismo od Tebe in naše neveste Ane. Predragi moj tata! Dobro veš, da si nas ostavili še mladostne otroke, ko si šel v Ameriko. Jaz sem bil tedaj star tri leta,

v naročju matere; zato se ne morem spominjati Tvojega odhoda čez morje. Dobro veš, da nas je bila precej velika družina z našo mamo.

Ko danes premisljujem svojo preteklost, se nahajam tukaj osamljen kot begunec v Italiji brez sorodnikov; obupan sem, da ne vem, kaj bi naredil. Kakor mi pišeš, da se bom morda kmalu vrnil v Jugoslavijo. Ne vem, če bi šel ali ne. Mama nam je umrla, hiša in vse drugo je požgano, živila in vse druge stvari pokradene; tako bi prvi dan povratka domov ne imel kaj jesti, niti običejni kje spati. Zato Ti prosim, da bi me vzel k sebi v Ameriko. Glede tega sem se že obrnil na generalnega ameriškega konzula v Neapolju; piši mu še Ti in pojasni, kar zahajevajo.

Dalje Ti naznanjam, da sem dobil pred nekaj dnevi pismo od naše Marice iz Jugoslavije. Kakor sem jo razumel, komandirajo z našim gruntom sedaj Pečaj. Beneč in Ivan Vukovski, a moje sestre Marija in Jelka, ki so obdelale vse posestvo, niso smele pobrati niti enega jabolka na našem sadovnjaku. To ni prav! Zato Ti prosim, da mi pošlješ polnomoč, da uredim z našimi posestvoma, da ne bodo gospodarili na njem drugi in delali dolga na naš račun. Ko sem šel jaz z doma, ni bilo nič dolga in puštil sem jim celo lepo vsotljiv in nekaj ameriških dolarjev. Toliko o tem, kajti zdaj moram iti na delo.

Naj Ti še o menim, da se sedaj nahajam v neki kampi na Angleškem, kjer imam v oskrbi malo gostilno, ki mi donaša še precej lep zaslužek, kajti hrano in stanovanje imam od komande. Samo oblike in čevljev mi manjka, kar ne morem tukaj kupiti. Ali bi mi morda lahko kaj oblike in par čevljev poslat? Zelo Ti bom hvaljen. Pošlj mi tudi Petrov naslov, svojo sliko in od hiš.

Z iskrenimi pozdravi zaključujem te vrstice do Tebe in vseh drugih. Tvoj vdani sin

Jože.

Sporočilo iz Ljubljane

August Kollander je pred par dnevi prejel potom kabla od gospa Amalije Rus iz Ljubljane naslednje sporočilo: "Jaz in družina smo zdravi, Jože se je povrnih iz Dachau. Vaša mati umrla avgusta 1943. Pozdrave."

Gospa Rusova je mnogim Clevelandanom pozvana, ker je bila zastopnica francoske linije v Ljubljani. Jože pa je g. Majdič, ki je istotako poznan številnim našim rojakom iz časa, ko je bival v Buchsu, Švica in potnikom, ki so preko Buchsa potovali, oskrbovali prtljago in potniške listke. Zadnja leta pred vojno je stanoval v Teharjih pri Celju. Mati g. Kollanderja je bila stara 89 let. Živila je sama v vasi Brezje pri Poljčanah na Štajerskem. Bila je vdova od leta 1914. Zadnjikrat sta se mati in sin videla avgusta 1939.

Dr. Benjamin Ipavci, slovenski skladatelj

(Življenejšinska črtica. Napisal M. P.)

Kakor proslavljamo odločne može, ki so se neustrašeno borili za naša prava; kakor s častjo izrekamo imena onih pesnikov in pisateljev, ki so budili in blažili svoje rojake:

prav tako se spodobi, da nikdar ne pozabimo tistih posebnih izvoljencev božjih, katerim se imamo zahvaliti, da se danes slovenska pesem ne razlega samo po naših travnikih in logih, ne samo pod našimi borbenimi kmetiškimi krovji, temveč tudi po mestnih koncertnih dvoranah in po veličastnih prostorih Talijinih svetišč, domačih in tujih. V mislih imamo naše vrle skladatelje, ki so bodisi zbirali med prostim narodom

raztresene popevke in jim dali ugajeno, umetniško dobro obliko, bodisi stvarjali ko individualni umetniki sami z sebe nesmrtna glasbeniška dela.

To današnjega veka se je slovenska pesem plaho skrivala po kmetiških hišah in cerkvah. Šele s prerojenjem našega celega kulturnega življenja se je porodila in ozivila tudi pesem slovenska, in v tisti dobi iskati nam je prav za prav pravega početka naše narodne glasbe. Rihar in Potočnik sta bila ona dva zasluzna moža, ki sta jela orati ledino na polju slovenske glasbe in že l. 1826. objavila svoje prve skladbe. Njuno stališče je bilo težko, prvi poskusi so bili skromni. Pa začetek je bil storjen, in skoro se je k njima pridružilo lepo število nadarjenih mladih skladateljev, ki so se resno in požrtvovano poprijeli naše glasbe, gojili jo po pravih načelih in ji pripomogli do tistega odličnega viška populnosti in dovršenosti, na katerem jo nahajamo danes. Kdo se tu z domoljubno hvaležnostjo nespominja mož, kakor so bili Fleišman, Gašpar in Kamilo Mašek, Vilhar, Davorin Jenko in v poznejši dobi: Gerbić, Foerster, Nedved, Hajdrih, Fajgel, Hubad, Sattner itd.! Izmed vseh teh pevcev pa se posebno odlikuje mož, čigar prvi poskusi na glasbenem polju spadajo v dobo naših prvih narodnih pevcev in ki od tedaj prestano do danes, skoro pol pevka, bogati naše glasbeno svetovstvo s prekrasnimi izvodi redke svoje skladateljske naščarjenosti. Ta mož je dr. Benjamin Ipavci, sin zelenega Spodnjega Štajerja.

Zibel je tekla dr. Benjaminu Ipavcu v Šentjuriju pri južni železnici. Narodil se je ondi 24. grudna l. 1829. Glasba se mu je omnila že, ko je bil otrok; njegova mati je bila sama dobra igralka na glasovirju in mu je tudi vcepila prve glasbene načine.

Zanimive in poučne so črtice o njegovih mladih letih, katere je iz svojega življenja sam pričeval na slavnostnem večeru—dne 8. grudna l. 1899. —, ki so mu ga ob sedemdesetletnici njegovega rojstva priredili graški Slovenci.

"Za časa mojih mladih dni so bili vsi Slovenci nemški odgojeni. V moji rojstni vasi, v Šentjuriju, so se poučevali v ljudske šoli vsi predmeti nemški, le veronauk se je razlagal slovenski. Popolnoma nemška je bila tedaj tudi celjska gimnazija, na katero sem priselil. Izmed mojih sošolcev sta l. 1843. brala Bleiweiso 'Novice' samo dva, ki je bival v Buchsu, Švica in potnikom, ki so preko Buchsa potovali, oskrbovali prtljago in potniške listke. Zadnja leta pred vojno je stanoval v Teharjih pri Celju. Mati g. Kollanderja je bila stara 89 let. Živila je sama v vasi Brezje pri Poljčanah na Štajerskem. Bila je vdova od leta 1914. Zadnjikrat sta se mati in sin videla avgusta 1939.

Kakor proslavljamo odločne može, ki so se neustrašeno borili za naša prava; kakor s častjo izrekamo imena onih pesnikov in pisateljev, ki so budili in blažili svoje rojake:

prav tako se spodobi, da nikdar ne pozabimo tistih posebnih izvoljencev božjih, katerim se imamo zahvaliti, da se danes slovenska pesem ne razlega samo po naših travnikih in logih, ne samo pod našimi borbenimi kmetiškimi krovji, temveč tudi po mestnih koncertnih dvoranah in po veličastnih prostorih Talijinih svetišč, domačih in tujih. V mislih imamo naše vrle skladatelje, ki so bodisi zbirali med prostim narodom

je v glasbi organist Koeppl, posebno pa Čeh Vaclav Fassl. Prijeni dar in veselje do svojega predmeta sta prisilila že tedaj Ipavca, da se je tudi sam poskusil v glasbi, čeprav mu je takrat še nedostajalo pravih pojmov o teoriji in harmoniki. Prvi njegov kompozicijski poskus je bil valček, ki ga je naslovil "Knospen."

V Gradeču je prišel Ipavci l. 1845. Ves mladi skladateljski naščar je bil tedaj v Gradcu pod vplivom Straussa in Lannerja. Zato se ni čuditi, ako je i Ipavci pod vplivom te struje zlagal le plesne skladbe.

Slovensko glasbo se je počel natančneje baviti šele l. 1850, ko so ga — brez njegove vednosti — izvolili za poveljodajo v "Slovenskem pevskem društvu."

To društvo je štelo med svojimi tudi mnogo vrlih pevcev; naj se imenujejo samo: Viktor Butar, Magdič, Šusteršič (dr. Toman, Vrečko i. dr. Da, pevci so bili, a nedostajajo je dobrih skladb. Ipavci je bil takoreč primoran, pisati slovenske zbrane za svoje pevce. Vrlo so napredovali pod Ipavčevim vodstvom pevci; pokazali so to ob svojih javnih nastopih. Bilo je skoro drzno podjetje, prizvajati slovenske in slovanske skladbe v Gradcu, pred nemškim občinstvom. No, bili so edaj pač graški Nemci treznejši, in tedaj še ni bilo med njimi tiste nepopisne nestrenočnosti in brezprimerne podivnosti, katera dandanes izključuje vsak, še takoj nedolžen in nepolitiziran nastop v Gradcu v javnem Slovencem.

Pri že omenjeni besedi l. 1851, meseca grudna, je bil Lovro Toman slavnostni govornik. L. 1852, dne 23. sušča, je priredilo "Slovensko pevsko društvo" prvi javno "besedo" in to v večjim obsegu. Ipavci je poleg tega, v posebnem zvezku, šest četverospev, med katrimi se posebno odlikuje "Zapuščena"; v isti zbirki se nahaja tudi krasna skladba, katero je poleg Maška zložil na Koseskega veličansko pesem "Kdo je mar?" in sicer na poziv dr. Janeza Bleiweisa. Ipavci je zložil tudi tri kantate: dve o priliki Prešernove slavnosti l. 1872. in tretjo ob sedemdesetletnici dr. Janeza Bleiweisa. V novejšem času je bil sotrudnik vrlega našega glasbenega lista "Glasbene Zore."

Dr. Benjamin Ipavci je tudi oni zasluzni mož, ki je z dve ma lepima deloma pomnožil tako skromni repertoar slovenske izvirne opere. Pred njim smo imeli Slovenci le jedno domače operno delo (seveda, ako ne vpoštevamo Zupanove opere "Belin" iz prejšnjega stoletja), namreč opero Miroslava Vilharja: "Jamsko Ivanka," ki je izšla l. 1850, meseca velikega travna pri Lercherju v Ljubljani pod naslovom: "Jamska Ivanka, izvirna domorodna igra v treh dejanjih s pesmami od Miroslava Vilharja." Posvečena je bila "Slovenskemu društvu" v Ljubljani. Temu Vilharjevemu delu se častno pridružuje Ipavčeva opera: "Tičnik," zložena na besede Kotzuevove. Pela se je v Ljubljani prvi l. 1862. Mnogo bolj nego s "Tičnikom" se je Ipavci proslavil z lirčno opero: "Teharski plemiči." Kdo izmed prijateljev slovenske gledališča še ni slišal te opere, v kateri se z nedosežno milino opeva jeden najmikavnejših spominov iz slovenske zgodovine? In kdo se še ni nasašal z ono krasno podoknico iz te opere? "Teharski plemiči" je zložil Ipavci na besede Antonia Funka; peli so jih prvi s popolnoma uspehom dne 10. grudna l. 1892, v ljubljanskem gledališču. Drugo leto, dne 22. svečana, pa je prihitev v Ljubljano nad štiristo štajerskimi Slovencem, med njimi mnogo Teharčanov, da bi tudi čuli in se radovali ob prelepih spevih, ki navdušeno slikajo slavo njihovih pradedov — teharskih plemičev. To sta dve večji skladbi Ipavčevi. Ž nima si je poleg Vilharja, Foersterja in Parme pridobil častno ime ustanovitelja slovenske izvirne opere. Gotovo je hotela "Glasbena Matica" odlikovati poleg drugih Ipavčevih velikih zaslug za domačo glasbo tudi še posebej zasluge za domačo opero, ko ga je izvolila za svojega častnega člana.

Namen teh vrstic nikakor ni, baviti se natančneje z obsežnim skladateljskim delovanjem dr. Benjamina Ipavca in podrobno naštaviti velike vrline in prednosti njegovih skladb; v ta namen bi bila potrebna obširna glasbena študija. Tukaj se pred bravcem samo v glavnih potezah in najmarkantnejših črtah razgrinja življenje in pa delo moža, ki ni nikdar de-

zdravnika. Tisti kratko odmerjeni čas, kar mu je ostajalo od težavnih stanovskih poslov, je posvečeval z mladeničkim navdušenjem, dasi star po letih, svoji ljubljenki: glasbi slovenski. Dr. Benjamin Ipavci je bil vel slovenski mož, blagodušen podpornik graške izvenakademične podružnice sv. Cirila in Metoda in požrtvovan

la hrupa v našem jasnjem življenju, temveč le živel ljubljenci svoji — slovenski glasbi; ki se ni nikdar glasno bahal s svojim rodoljubjem, temveč pokazal s svojimi krasnimi glasbenimi deli ljubezen do svojega naroda.

• • •

Ne moremo si kaj, da se ne bi na tem mestu spomnili tudi brata dr. B. Ipavca, namreč: dr. Gustava Ipavca. Vsaj je tudi on podaril Slovencem marsikateri prelep spev in deloval v zvezi s svojim bratom Benjaminom uspešno in plodovito na polju naše glasbene umetnosti. Kakor brat mu Benjamin rodil se je tudi Gustav v Šentjuriju ob južni železnici, in sicer 15. vel. srpnja l. 1831. Šolal se je v Šentjuriju, v Celju, v Gradcu in postal na Dunaju l. 1858. doktor zdravilstva. Glasbe se je učil z bratom Benjaminom pri Koepelu v Celju in se nadalje izobraževal v nej v Gradcu in na Dunaju. Prva njegova skladba je ceterospev "Zvezda." Obče znane in priljubljene so njegove pesmi: "Danici" ("Al' na tujem tudi zvezda me pozna?"), "Slovenec sem" in "Mornarska." Poleg teh je zložil še lepo vrsto: samospev, dvospev, moških

in mešanih zborov, koračni, plesov — vse nad petdeset. Časten spomin tudi slovenski materi, ki je dala svojemu narodu taka sinova!

KOLIKO SLOVENCEV JE 21. VELO V JUGOSLAVIJI</b

"GLASILLO K. S. K. JEDNOTE"

Izdaja vsako sredo
Lastnina Kranjsko-Sloveneške Katoličiske Jednote v Združenih državah ameriških

URDOSTNOST IN UPRAVNIŠTVO
6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 2, OHIO

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobote opoldne za priobčitev v številki nastopnega tedna.

Naročnina:
Za Jane na leto..... \$0.84
Za nedelje za Ameriko..... \$2.00
Za Kanado in inozemstvo..... \$3.00

OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY
THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION OF THE U.S.A.
In the interest of the Order

Issued every Wednesday

OFFICE: 6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 2, OHIO
Phone: Henderson 2812

Terms of subscription:
For members, yearly..... \$0.84
For nonmembers in U. S. A..... \$2.00
Foreign Countries..... \$3.00

82

MANE, TEKEL, FARES . . .

Zadnji babilonski kralj Baltazar se je udajal uživanju. Nekoč je pri velikanski pojedini dal prinesi iz zakladnice svete posode, ki jih je prenesel njegov starci oče kralj Nabuhodonozor iz jeruzalemskega tempela. Iz teh posod so pili kralj, njegovi odličniki, njih žene in pripadnici. Pri tem pa so se norčevali iz edinega Boga in hvalili svoje malice. Pa so se naenkrat pokazali nasproti kralju na steni prsti, ki so zapisali čudne besede: Mane, tekel, fares.

Kralj se je prestrašil in počkal kaldejske modrijane, da mu razlože pomen napisu, toda niso znali. Spomnijo pa se na preroka Daniela, ki je živel v Babilonu v sužnosti. Privedejo ga pred kralja. In Daniel je kralju razložil te besede:

"Ti, Baltazar, si se dvignil zoper nebeškega Gospoda, da si prinesi posode njegove hiše in pili ste iz njih vino ti in svoji bojarji, tvoje žene in tvoje pripadnike. Srebrne, zlate, želesne in kamnite bogove, ki ne vidijo, ne slišijo in ne čutijo, si hvalil; Boga pa, ki ima tvoje življenje in vsa tvoja pota v svoji roki, nisi častil. Zato je od njega poslana roka, ki je to napisala. Zapisano pa je: Mane, tekel, fares.

"Razlaga tega je pa tale: "Mane": seštel je Bog tvoje kraljestvo in ga dokončal. "Tekel": tehtan si bil na tehnici in prelahak si. "Fares": razdeljeno je tvoje kraljestvo in danon Medijanom in Perzijcem."

Se tisto noč je bil kralj Baltazar umorjen in prerokba se je uresničila.

Mane, tekel, fares pišejo božji prsti v svetovni zgodovini narodom, ki gredo na pot kralja Baltazarja: na pot brezboštva, na pot nenaravnosti, na pot uživanja in mekužnosti.

Zgodovina judovskega naroda je znana že vsakemu krščanskemu šolskemu otroku in vendar se krščanski narodi nočejo učiti iz nje. Ker je judovski narod odpadel od Boga, se udajal malikovanju in uživanjažljnosti, si je sam spletel bič, ki ga je tepel, prišel je v sužnost Filistejev in drugih sosednih narodov. Končno je propadlo judovsko kraljestvo in narod je bil razkropljen po vsem svetu kot strašna priča vsemu svetu, kako je udarjen narod, ki je Boga zavrgel.

Judovska zgodovina se več ali manj ponavlja v svetovni zgodovini nad narodi.

Dokler je med starimi Rimljani živila vera in morala, so rasli in napredovali, ko je pa izginilo spoštovanje do bogov, ko je propadla pravost in se naselila uživanjažljnost, je pričela mogočna svetovna država razpadati in se je končno zrušila v prahu in pepelu.

Navadno si narodi sami spletajo bič, ki jih tepe!

Francoski kralji so se naslanjali, ko so čitali brezbožne spise enciklopedistov in brezbožnih pisateljev osemnajstega stoletja. Francoska inteligencija se je udajala uživanju in posnemala dvor, kjer so se vršile največje orgije. Edino Cerkev bi bila mogla obdržati narod v mejah zakona, toda kralj in takozvani moderni napredni pisatelji so vse storili, da so osmeli in oblatili Cerkev. In prišlo je, kar je moralno prti: grozna revolucija, ki je pometla s kraljem, mekužnim plemstvom in mešančtvom.

In nastopal je zmagoslavno pot liberalizem in z njim njegov otrok, kapitalizem. Kakor neka hipnoza je objel in inficiral vse evropske narode. Zastonj je bil klic in opomin Cerkev! "Cerkev je nazadnjaška," tako so po vsej Evropi pisali liberalni časopisi in proslavljali naprednost brez Boga, brez vere, brez morale. Vpliv vere in krščanske morale na javno življenje mora izginiti. To je bila parola liberalnega sveta. In tako je napredovala demoralizacija po vsem svetu! Vpliv Cerkev na množice je padal, države so smatrane, da so oproščene vsakih moralnih vez, v politiko se je naselil nacizem in fašizem, mestob Boga so postavili na tron državo, diktatorja, vladajoči razred dali stranko. In tako so bile v sedanji svetovni vojni tudi na steni Hitlerjeve, Mussolinijeve in Hirohitjeve sobe zapisane one tri usodne zgodovinske besede: "Mane, tekel, fares" . . .

VELIKE SPREMEMBE PO KONČANI VOJNI

Zdaj, ko je hvala Bogu vojna tudi na Pacifiku z našo zmago končana, se bodo v naši deželi vršile velike spremembe, ki bodo marsikogar izmed nas prizadele. Vsled takojšnjega ustavitev vojne produkcije za 85%, bo postalokrog 5,500,000 delavcev brez zasluga izmed osem milijonov dosedanje skupine te vrste delavcev, ki so proizvajali orožje za poraz nacijev in Japoncev, saj je vojni produksijski urad že ustavil in preklical naročila v znesku 4 milijard dolarjev, zaen se je prevoz vojnega materiala na tovornih vlakih namenjen proti zapadu skrili; gori navezeni urad bo par dni po V-J dnevu še uradno preklical vso kontrole vojne produkcije.

Vsled končane vojne bodo pred vsem zelo prizadeti vladni službenici ali klerki v gotovih pisarnih; samo v Washingtonu, D. C. bo vsled tega odpuščenih nekaj nad 300,000; ti že danes tarmajo, kaj bo z njimi vbođoče.

Ker se naš kongres nahaja na počitnicah, kakor določeno do 8. oktobra, je bil uradno pozvan k zopetnemu zasedanju in sicer dne 5. septembra (prvo sredo septembra). Senator Joseph O'Mahoney iz Wyominga ima že v načrtu izdelan program obsegajoč pet važnih točk glede povojnega dela industrije v na-

ši deželi, ko bodo začele tovarne izdelovati avtomobile in druge važne potrebščine za prebivalstvo.

Ker je pričakovati sedaj, po končani vojni na milijone našega vojašča iz Evrope in Pacifika, bo potovanje za civiliste na železnici še bolj omejeno, pač bodo odmerki gazolina za civilne motoriste takoj ustavljeni, tako tudi na živila.

Da, v prihodnjih tednih in mesecih lahko pričakovamo velike spremembe na našem industrijskem polju, vendar upajmo na vse najboljše!

Locitev zakonske skupnosti

Kar je poštenih, moralno zdravih in modro mislečih ljudi, vse blagoslovila nerazdržljivost zakona. Samo blodnim izjemam človeške družbe se zdi ta nerazdržljivost trda. Pa je tako: zdrava pamet, življenska skušnja, zgodovina, zdrava moralja in jasna vera— vse govorji, da more ostati medsebojno spolnostno življene obeh človeških spolov samo tedaj uravnoteveno, urejeno in blagodejno, če se to razmerje suče okoli dveh nepremičnih tečajev: prvi je, da mora biti pred- in brezakonsko človeško življenje popolnoma brez kakršnihkoli medsebojnih spolnostnih zvez, čisto in poštno; drugi pa, da mora biti zakon svet in nerazdržen, kakor ga je določil Bog, ne samo za katoliški, ampak tudi za vsak drugi krščanski in izvenkrščanski zakon. Kakor zvezda nepremičnica prve velikosti sije nad človeštvo ta božja postava glede spolnostnega življenja človekovega. Vrzite človeško življenje iz teh dveh tečajev, pa bo človeški rod padel nazaj v barbarizem.

Nikdar ne sme zapustiti zakskega drugačnega sodruga samovoljno in brez kanonično upravičenih vzrokov. Kdor bi storil, je kriv velike (v cerkvenem jeziku pravimo: smrtnogrešne) moralne prekršitve, ker prelomi krivčno tisto sverjstveno zakonsko pogodbo in zvezdo, s katero sta se ženin in nevesta zavezala, pri veljavni poroki. Tak živi v nepretrganem smrtnem grehu ter ne more prejeti tako dolgo nobenega zakramenta veljavno in vredno, dokler se ta zadeva ne uredi pred pristojno cerkveno oblastjo. Civilna oblast nima nobene pravice, soditi o dopustnosti take ločitve. Šele potem, ko je cerkvena oblast razsodila o tej dopustnosti in odobrila ločitev, stopita zakonca pred civilno oblast, da izreče ločitev tudi ta in uredi bodoče civilno-pravno razmerje med ločencema.

Če silijo k ločitvi taki razlogi, ki jih je označil Kristus in v njegovem imenu tudi Cerkev, potem cerkvena oblast ne bo zoper tako ločitev in jo bo včasih naravnost svetovala. Ne Kristus ne Cerkev ne nalagata nedolžnemu sodrugu kakršnega neznanega bremena ali življenja, ki bi bilo v njegovo telesno ali dušno propast.

Kdor ve jasno za te določbe sam od sebe, če je o njih že sam dobro in dovolj poučen, se more ločiti od krive tudi sam. Po navadi so pa to zelo zapletena vprašanja, ki jih prizadeti kaj radi rešujejo sebi v prid, tudi tedaj, ko razlogi za ločitev niso dovolj tehtni — zato je treba redno stopiti pred pristojnega dušnega pastirja, da se pred njim uredi to velevažno vprašanje v smislu božje volje in cerkvenega zakonika: Cerkev ju je zvezala, naj se še pred Cerkvio izvede razdrženje zakonske skupnosti, kadar je to razdrženje postalo nujno. To je potrebno že zato, da morejo biti ločenci v tej važni zadevi mirne vesti, pa tudi zato, da dušni pastir pozna izrečene mu duše ter more take ločence s pridom voti, ki vodi do danih namen življenskih ciljev.

Jasno je, da zadene tistega, ki je s kako moralno krivido povzročil tako potrebitno ločitev, velikanska odgovornost pred Bogom in njegovo vestjo.

cije dokazov pri mednarodni komisiji od strani Zed. držav.

Sodnik Jackson ne bo prejmal dodatne plače za to svojo nalogo, ter se tudi nadeja, da bo ta svoj dodaten posel zavrel pred zasedanjem vrhovnega sodišča Zed. držav v mesecu oktobru letos.

Sodnik Jackson je bil rojen na farmi v Spring Creeku, Pennsylvania, ter je star sedaj 53 let. Njegov oče, ki se je ukvarjal s konjerejo, se je pozneje preselil v Jamestown, N. Y. Sodnik Jackson ni pojavil v kolegij in četudi je študiral pravni šoli v Albanyju, N. Y., navzlie temu ni nikdar položil pravnega izpitja.

Bil pa je klub temu pripuščen izvrševanju odvetniške službe in je služil v tej kapaciteti najprej v Jamestownu, kjer je ostal do leta 1934, ko je bil imenovan za pravnikova zveznega svetega. Pa preljite in prekuje, če da je to "znamenje propagade kapitalističnega sveta." Pa preljite in prekuje, če hočete, vse zakonske prstane v cekine — z nobenimi nasilnimi odredbami pa ne boste mogli dokončno in trajno izruvati iz zdruge narave človeških srce božje na redne o svetosti in nerazdržnosti zakona.

Zatem je postal Jackson poznji zvezni pravnik. L. 1937 je kandidiral za govorja na izbrave New York, toda ga političari niso podpirali in je bil poražen. Leto pozneje ga je predsednik Roosevelt imenoval za splošnega zveznega pravnika zastopnika. Tekom te svoje službe je pred vrhovnim sodiščem dežela nastopal v neštehih tožbah, ki so se tikale krščuja ustavnih zakonov. V času termina, ki se je končal v mesecu juniju 1939, je dobil 21 od 24 tožb, ki jih je vložil kot splošni zvezni zastopnik.

Kot dober podpornik newjealske politike, je bil Jackson imenovan za zveznega državnega podjetja jugoslovanskega pravnika, ko mu je ološilo še 43 let.

Kmalu potem, ko je Hitler pričel s svojo agresijo proti evropskim deželam, je bil Jackson imenovan za zveznega državnega podjetja jugoslovanskega pravnika, ki je bil predtem podprl več množino letošnje kumne (kimel) caraway seeds. Isto razpošiljam po, pošti, po \$1.00 za en funt. Pišite na:

ku Trumanu, da dočim želi Amerika voditi obravnavo proti vojnim zločincem skupno in v zvezi z ostalimi zavezniki, je pa obenem pripravljeno podveti toženje sama na svojo roko, ako treba. Predsednik Truman je bil iz vasi Lopata, fara Hinje, odkoder je prišel v Ameriko pred 33 leti. Bil je član društva Bled št. 20 SDZ in sv. Jozef št. 146 KSKJ. Tukaj zapušča žalujočo sogrobo Mary roj. Tomšič, pastorka Antoinette in Pvt. Louisa, sestre: Elsie Gorski, Nettie Domback, Ana Vyskocil, brate Cpl. Frančka, Sgt. Charlesa in Johna ter več sorodnikov.

Fred Skufca
Dne 11. avg. je umrl Fred Skufca, stanovan na 3575 E. 82. St. Bil je star 51 let. Doma je bil iz vasi Lopata, fara Hinje, odkoder je prišel v Ameriko pred 33 leti. Bil je član društva Bled št. 20 SDZ in sv. Jozef št. 146 KSKJ. Tukaj zapušča žalujočo sogrobo Mary roj. Tomšič, pastorka Antoinette in Pvt. Louisa, sestre: Elsie Gorski, Nettie Domback, Ana Vyskocil, brate Cpl. Frančka, Sgt. Charlesa in Johna ter več sorodnikov.

Novi grobovi v Clevelandu

Mary Terselic
Po daljši bolezni je umrla Mary Terselic, roj. Lupšina, starca 74 let. Stanovala je na 1763 E. 45. St. Doma je bila iz Artič pri Brežičah, odkoder je prišel v Ameriko pred 25 leti. Bila je članica št. 5 SNPJ. Zapusča tri hčere: Anna Habinc, Agnes Gall v Kenosha, Wis., Rose, tri sinove: Frank v Chicago, Ill., Joseph v Racine, Wis. in Anthony.

Louis Kulovec
Po kratki bolezni je umrl v Huron Rd. bolnišnici Louis Kulovec, star 53 let. Stanoval je na 1171 Addison Rd. Doma je bil iz Gradišča pri Toplicah, odkoder je prišel v Cleveland pred 35 leti. Več let je delal pri Browning Crane & Shovel Co. Bil je član dr. št. 5 SNPJ in št. 3 SDZ. v Springfield, Ill., zapusča brata Johna, ki bo prišel na pogreb.

Louis Resar
V soboto popoldne je bil ubit na Pennsylvania železnični Louis Resar, star 55 let. Stanoval je na 1911 Shawnee Ave. Doma je bil iz sela Oriše na Hrvaskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Tukaj zapusča sogrobo Frances roj. Stukac Sgt. Louis in Cox Steve, oba onstran morja. Dalje zapusča hčeri Evelyn in Ana poroč. Kozely, v Waukegan, Ill. hčer Mary poroč. Valentinc, v Lugerville, Wis., brata Julija, v Sheboygan, Wis. brata Martina, v Ironwood, Mich. sestro Barbaro Miklish, v East Pittsburgh, Pa. sestro Mary Skeya.

Anton Uss
6. avg. popoldne je umrl v veteranski bolnišnici v Brecksville, O. Anton Uss, star 52 let. Svoje čase je vodil konfekcijsko trgovino na Superior in Norwood Rd. Bil je še samski in rojen v vasi Podstran, fara Moravče, Bil je član Lake Shore Post št. 273. Ameriške legije, ker je bil veteran prve svetovne vojne in pa društva Makabejev št. 1288. V Evropi zapusča tri brate in eno sestro, če so še živi.

Andrew Doles
Predzadnji torek, dne 7. avg. je umrl Andrew Doles, star 42 let. Doma je bil iz Sv. Vida nad Cerknico, odkoder je prišel v Cleveland pred 24 leti. Trinajst let je delal pri Royal Brass Foundry, zadnja tri leta pa pri Leece-Neville Co. Bil je član podružnice 5 SMZ. Tukaj zapusča žalujočo sogrobo Rose roj. Elesh, mater Mary in sestro Caroline Kolman. Oče Andrej mu je umrl pred dvemi leti.

Albert Arko
9. avg. popoldne ob 3:30 so izvlekli iz jezera na koncu 70. ceste pri elektrarni truplo slovenskega mladeniča Alberta M. Arko. Kot pripoveduje njegov tovariš Albin Orehek, sta se šla kopat v jezero. Arko je skočil v vodo, prišel enkrat na površje, potem pa izginil pod gladino. Truplo so našli 200 čevljev proč.

Bil je star 18 let in je živel z bratom Avgustom pri stricu Mr. in Mrs. Martin Arko na 1265 E. 59. St. Starši so umrli v novembri 1936 in sicer oba v 18 dneh. Albert zapusča brata Avgusta še brata Franka, ki se nahaja v bolnišnici obrežne straže v Michiganu.

Ameriški Rdeči kriz pripravlja oblike za jugoslovanske otroke.

Washington, D. C. — Obleka za 350,000 jugoslovanskih otrok, kateri so ukradli pridel in brez kanonično upravičenih vzrokov, kateri so ukradli pridel in brez kanonično upravičenih vzrokov, kateri so ukradli pr

K. S. K.

JEDNOTA

Ustanovljena z Jolietu, III., dne 8. aprila, 1894. Inkorporirana z Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: 651-358 N° CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanje glavnega tajnika 5448.

Od ustanovitve do 30. junija, 1945, znača skupina izplačana podpora \$5,674,526

Solventnost 129.91%

G L A V N I O D B O R N I K I

Glavni predsednik: JOHN GERM, 817 East "O" St., Pueblo, Colo.

Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 2725 W. 15th St., Chicago, Ill.

Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKSEN, 196-22nd St., N. W., Barberton, O.

Četrtni podpredsednik: MIKE CERKOVNIK, P. O. Box 267, Ely, Minn.

Peti podpredsednik: JOHANA MOHAR, 1138 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.

Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4757 Pearl St., Denver 16, Colo.

Glavni tajnik: JOŠIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Pomočni tajnik: LOUIS ŽELEZNICKAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Glavni blagajnik: MATTA F. SLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA, 416 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Vrhovni državnik: DR. JOSEPH URSICH, 1601 W. Cermak Rd., Chicago 2, Ill.

N A D Z O R N I O D B O R

Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.

Prva nadzornica: MARY E. POLUTNIK, 1711 N. 90th St., Lorain, O.

Drugi nadzornik: FRANK LOKAR, 1263 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.

Tretji nadzornik: JOHN PEZZITIZZI, 1400 Pepper Ave., Cleveland, O.

Četrtni nadzornik: MARY HOCHENWALD, 2124 Miller Ave., Cleveland, O.

P I N A N C I O D B O R

Predsednik: JOHN GERM, 817 East "O" St., Pueblo, Colo.

Tajnik: JOŠIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Prvi odbornik: FRANZ J. GOSPODARIC, 300 Ruby St., Joliet, Ill.

Drugi odbornik: MARTIN SHUKEL, 811 Avenue "A," Eveleth, Minn.

Tretji odbornik: RUDOLPH RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkinsburg, Pa.

Četrtni odbornik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.

P O R O T N I O D B O R

Predsednik: JOHN DECHMAN, 1102 Jancey St., Pittsburgh, Pa.

Prva porotnica: MARY KOSMERL, 117-5th St., S. W., Chisholm, Minn.

Drugi porotnica: JOSEPH RUSS, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.

Tretji porotnica: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.

Četrtni porotnica: JOHN TERSELICH, 1847 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Peti porotnica: JOHN BEVEC, Alexander Ave., Strabane, Pa.

Šesti porotnica: LUKA MATAČIĆ, 2524 E. 109th St., South Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA

IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VODJA ATLETIKE

JOSEPH ZORG, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.

NAČELNICA MLADINSKE IN ŽENSKE AKTIVNOSTI

JEAN M. TEZAK, 457 Indiana St., Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadave, takojde se Jednote, naj se podlilajo na

glavnega tajnika JOSIPA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise,

drustvene vesti, razna naznanka, oglase in narodno pa na GLASILLO K. S. K.

JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Pastirske pismo škofa Rožman

V Gospodu ljubljeni rojaki!

Ko smo s prvo soboto v maju končali skupno pobožnost petih prvih sobot v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu, smo bili prisiljeni zapustiti svojo domovino in se podati na težko pot begunstva. Neumljivi so nam sklepi božje Previdnosti. Verujemo pa, da nas Bog ni poslal na to bridko pot za to, da nas uniči, ampak da nas očisti in utrdi v veri in upanju, nas s skupno gremko usodo s seboj in med seboj poveže v močnejši ljubezni.

Najvažnejše v našem begunskem življenju je, da se vzdržimo vsaj na oni moralni višini, na kateri smo bili do slej doma. Vse moramo storiti, da ne propademo. V materialnem oziru bomo verjetno vsaj nekoliko propadali kar se tiče prehrane in oblike, ki ne nismo mogli dovolj vzeti seboj na pot. Ne smemo pa duhovno propasti, ampak versko in moralno nas mora življenje v izgnanstvu le bolj utrditi in spolniti.

Da se izognemo nevarnosti duhovnega propada, moramo zvesto in stanovitno uporabljati sredstva, ki Vam jih s tem prav posebno toplo priporočam. Ta sredstva so sledete:

1.—Molitev, ki je vez z Bogom. Ker nas težke razmere tlačijo, da se kar nekako pogrezamo v brezbriznost, se moramo obesiti na Boga, da nas dvigne k sebi. Z molitvijo se obesimo na Boga, se trdno oprimemo njegove vsemogočne očetovske roke. Posebno priporočam molitev rožnega venca, ki naj jo opravljate skupno, kjer je le mogoče, pa tudi vsak zase naj moliti rožni venec, kolikor ima časa in priložnosti. Marija sama je molitev rožnega venca tolikokrat priporočila in obljudila težljivo (propagando) in kolikor bo kdo mogel tudi z darom pomagali graditi Marijino svetišče — in sicer tam, kjer e v Ljubljani cerkev najbolj potrebna in kjer satan morda najbolj nasprotuje. — Pridružite se Vi tej obljudbi! Vsi kupaj pa trdno zaupajmo v Marijino pomoč. Marija slovenskega naroda ne bo zapuščila, ona že ve za dan in uren, ti jo je Bog določil, da zatrebrezbožne sile v našem narodu. Mi pa moramo potrežljivo čakati, biti pripravljeni še na hujše žrtve, če so po božjih načrtih potrebne in neprestano moliti in prositi, da se izčaze na nas vse bogato božje računa usmiljenja.

Sv. Duh, Tolažnik, ki ga je Jezus svojim učencem obljudil, kjer je moremo vši brati in premisljevati, ker jih nimamo prirokah, pa se ravnajmo po njih navodilih in pridno molimo sv. rožni venec, tako se bomo sami prepričali, kolikšno moč ima ta, Mariji najbolj ljuba molitev.

Posebno še molimo k sv. Duhu za razsvetljenje, da nam vedno pokaže pravo pot, nas navduhuje, kaj naj storimo v težkih dvomih, da bo vse prav, Bogu v čast in nam v korist. Prosimo sv. Duha, da razsvetljuje tiste, ki bodo usodo našega naroda odločevali, naj jih vodi tako, da bodo svojo lastno politično korist videli v tem, da naš narod združijo in osvobodijo, da bo neovirano mogel na svoji zemlji živeti po svojem verskem prepričanju in v narodni svobodi.

2.—Drugo sredstvo, ki nam je nujno potrebno, je sv. maša in sv. zakramenti. Nikar teh bogatih virov ne zanemarjam, delali bi s tem samim sebi največjo škodo. Iz sv. maše črpajmo vso nadnaravno moč, ki nam je za stanovitost potrebna in dajajmo Bogu načrtenje za svoje in vsega naroda grehe. V sv. spovedi očiščujmo svojo vest, da bomo brez graje pred Gospodom in tako bolj vredni njegovega usmiljenja. O pogosten in vrednem sv. obhajilu Vam ni treba še posebej govoriti, saj ga vse cenite in iz lastne izkušnje veste, kako zelo nam je Jezus potreben, prav posebno še v izgnanstvu, kjer je nam mora vse tuje — znan, ljub in domač nam je edino Jezus v Najsvetijem zakramenu. Gospo-

de duhovnike prosim, da se skrbno pobrižajo za begunce in jim nudijo zadosti priložnosti opraviti sv. spoved in njih potrebu dušo dvigajo z oznanjanjem božjih resnic.

3.—Tretje sredstvo pa so vse žrtve, ki nam jih nalaga begunstvo. Teh žrtvem res ni malo. Deloma razno pomanjkanje bodisi hrane in stanovanja, bodisi najenostavnje udobnosti in razumevanje našega bednega položaja; deloma pa grenka skrb za svojce, ki so ostali v domovini, za katere usodo ne vemo, le to slutimo, da so v mnogoteri nevarnosti. Vse te odpovedi in skrbi darujmo po brezmadežnem Srcu Marijinem Bogu, da se nas in naši usmili in nas vse reši s svojo mogočno roko.

Prav posebno Vas prosim, da si v trdni medsebojni ljubezni pomagate v vsakem oziru: v materialnih zadavah in z medsebojnem vzpodbujanjem in tožbo v duhu popolne edinstvo. Končno naj Vam še nekaj sporočim: Dne 13. maja 1945, na 28. letnico prvega prikazovanja Matere božje v Fatimi, smo pred kipom Fatimske Majice napravili oblubo: Ce nas Marija srečno pripelje nazaj domovino, bomo vse kar moremo, storili, da se v Ljubljani Zgornji Šiški pozida cerkev — čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu, ki naj bo ognjišče senarodne pobožnosti prvih sobot. Zavezali smo se, da bomo z molitvijo in žrtvami, z besedo (propagando) in kolikor bo kdo mogel tudi z darom pomagali graditi Marijino svetišče — in sicer tam, kjer e v Ljubljani cerkev najbolj potrebna in kjer satan morda najbolj nasprotuje. — Pridružite se Vi tej obljudbi! Vsi kupaj pa trdno zaupajmo v Marijino pomoč. Marija slovenskega naroda ne bo zapuščila, ona že ve za dan in uren, ti jo je Bog določil, da zatrebrezbožne sile v našem narodu. Mi pa moramo potrežljivo čakati, biti pripravljeni še na hujše žrtve, če so po božjih načrtih potrebne in neprestano moliti in prositi, da se izčaze na nas vse bogato božje računa usmiljenja.

Tu imam nekaj prošenj raznih Dobrovčanov za njihove rojake v Ameriki. Prosim, sporoči jim, kakor veš in znaš. Dr. Puc, dobrovski zdravnik, prosi, da bi sporočil njegovemu rojaku, da se v ročnimi vozički. Ker so nas pri Tržiču napadli Tičevi, smo že misili, da bomo ob vse. Vendar smo imeli srečo in smo mnogo rešili, precej pa seveda tudi izgubili. Mnogi so pa pustili, oziroma morali pustiti vse, in so odnesli le golo življenje. Mnogi pa tudi tegujo. Grozna je bila ta pot in nepopisno trpljenje. Nemorim popisati gorja, ki smo ga prestali. . .

Tu imam nekaj prošenj raznih Dobrovčanov za njihove rojake v Ameriki. Prosim, sporoči jim, kakor veš in znaš.

Dr. Puc, dobrovski zdravnik, prosi, da bi sporočil njegovemu rojaku, da se v ročnimi vozički. Ker so nas pri Tržiču napadli Tičevi, smo že misili, da bomo ob vse. Vendar smo imeli srečo in smo mnogo rešili, precej pa seveda tudi izgubili. Mnogi so pa pustili, oziroma morali pustiti vse, in so odnesli le golo življenje. Mnogi pa tudi tegujo. Grozna je bila ta pot in nepopisno trpljenje. Nemorim popisati gorja, ki smo ga prestali. . .

Kovačev Tonček iz Stranske vasi prosi: Sporoči njegovemu bratru in sestri Josipu Marinku v Clevelandu in Lizi Alich istotam, da se tudi nahaja zdaj tu s štirimi sinovi, ki so bili vse v slovenski narodni vojski.

Dovjak Lojze, Kovačev iz Kozarij, prosi: Sporoči njegovemu bratu in sestri Josipu Marinku v Clevelandu in Lizi Alich istotam, da se tudi nahaja zdaj tu s štirimi sinovi, ki so bili vse v slovenski narodni vojski.

Gosarjev Lojze iz Šmartne sporoča bratom: Francetu v Greenwoodu, Wis., Antonu in še enemu bratu v Waukeganu — ime drugega brata sem trenutno pozabil — da so mati umrli. Lojze se z vso družino nahaja tu v Vetrinju. Doma so postigli vse in se zadnji hip rešili kar na kolesih. Nadalje prosi ista Gosarjeva družina, da sporoči Frančiški Majer v Clevelandu, kakor vsem trem bratom, da bo vedeli, kako je njimi. In še to povej, da sta tu tudi oba Gašperjeva fanta in oba Kančeva. So vse bivi vojaki narodne vojske. Ko so sledili od doma, je bila vse žalhta živa, tako pri Vrbajnovih in sladko tolažbo.

Gregorij Rožman, škof.

24. maja 1945.

Pismo iz Vetrinja na Koroškem

(za ameriške rojake, ki so doma v Dobrove pri Ljubljani).

Prve dni maja smo mnogi Slovenci zaradi komunistične strahovlade zapustili svoje posameznike v posameznikov in priči, da je nekaj dnevnih zadržanj, da se nekaj koncentracijskih taborišč — Ebensee. Tu sem srečal prvega ameriškega Slovenca kot ameriškega vojaka. Tega srečanja ne bom pozabil vse svoje življenje, kajti okoliščine, v katerih sva se z mojim rojakom iz novega sveta spoznala, so bile tako strašne, da mi zaledeni kri v žilah, ko si bili vši v slovenski narodni vojski.

Vsi pa prav iskreno prosimo, da se nas spominjajo v molitvah, in pa če na kakšenkoli način morete zboljšati naš bedni položaj. Sicer pa res ne vemo, kako bi mogli, zlasti zdaj kmanjne. Posebno še radi tega, ker ne vemo, kje se bomo mogli za "stalno" naseliti. . . Vsi prosimo, da bi nam naši kaj pisanli.

Dobrovčan, p. Gvido Rant, frančiškan, je bil nekaj časa zaprt pod novo vlado. Potem so ga izpustili in se mu lepo oправili, da je bila velika promota. Naj torej odpusti in hoči veliko okoli, da ga bodo iudije videli, da ni več zaprt. Partizani ga imajo za "rdečega." To sem zvedel ravno kar iz Ljubljane, od koder se včasih kdo izmuzne in jo primaha po velikem trudu sem gor. Pričovale so mi, da je bila v Ljubljani drugi v zapori prenapoljeni, kjer se ubogi ljudje nahajajo v strašnem trpljenju. Celo v trboveljskem rudniku imajo zaprtih mnogo ljudi, baje brez hrane. Škofovci v zavodu so tudi vsi polni aretarancev. O, ubogi ljudje! — "Dobri bodo veliko trpleli," je rekla Mati božja v Fatimi. In res je tako. Kdaj bo tega strašnega trpljenja konec — kdo ve?

Prav lep pozdrav in Bog s Teboj.

Tvoj A. Trnovec

PRIPOMBA: Poskusite pisati svojim v Vetrinjah, pa napisite pisma na ime: Dr. Jos. Presern, Via Santa Chiara 42, Roma, Italy. V pismu natanko povejte, komu želite, da pošlite, ako mogoče, Vaše vrstice. Tudi to pismo je prišlo v Ameriko preko dr. Prešera.

Srečal sem ameriške Slovence-vojake

Avtaria, 20. julija 1945.

Mali narod smo mi Slovenci, tako mal, da mnogokrat celo naši najbližji sosedje nimajo jasnih pojmov o nam.

A v kolikor nas je narava številčno omejila, toliko nas je na drugi strani obdarila z neverjetno odpornostjo in življensko silo, ki nam v mnogokrat neznenih okoliščinah omogoča, da ohramimo svojo narodno samobitosnost. O tem sem s ežetnošteto kratko

KSAVER MEŠKO:
Mož z raztrgano dušo

Zgodaj se je zmračilo: bilo je že v pozni jeseni.

Prižgal sem luč in sedel k mizi, da pišem. Tak čas, pol melanholičnega miru in polnih, sanjajočih skrivnosti, je za delo najugodnejši.

Delal sem že nekaj časa, kar zaslišim zunaj na hodniku kroke in govorjenje. Stara služkinja, držeča svečo v roki, odpre duri in pravi:

"Tukaj! Kar vstopite!"

Prizdignil sem senčnik s svetlike in sem videl: mlad mož je stal ob durih, ki jih je služkinja takoj spet zaprla za seboj; neznan mož z valovito kostom.

"Poznam, bogme, le predbro jih poznam."

Nasmehnil se je trpko in sovražno. Stisnil je desnico v pest in jo je težko položil na mizo, kakor mogočno rdečkasto kladivo.

"Ali jih poznam! Ko mi pa nihče na svetu ni storil toliko hudega kakor ti ljudje."

Gledal sem ga presenečen. Nemirne oči, uprte bodeče vame, so sevale od notranjega plamena.

Ne samo neprijetno, tesno mi je postajalo.

"Da vam povem odkrito: Huberjev sin sem."

Nastal je mučen molk. Strmel sem vanj, on v me. V hipu sem se spomnil raznih govoric, ki so krožile o njem po okolici. Da je sedel že opetovan v jecti, sem nekoč slišal.

Ko je služil pri vojakih, je postal po svoji brihtnosti narednik, a tako ga je težilo vojaško življenje, da je v tretjem letu ubežal. Prišel je domu. A kmalu so bili orožniki za njim. Ko

sem videl druge poti, da jim uide, je skočil oblečen in Dravo in jo je preplaval. Vzlic temu so ga ujeli. Ko so se orožniki hudovali, kaj da jim je naredil to nepriliko in je skočil v reko, jih je zavrnili bladnokrvno: "Pa bi bili še vi!" Vteknil so ga spet v vojaško suknjo. To pa se mu je zamerilo tako hudo, da se je, brž ko je odslužil vojaška leta, izselil v Ameriko. Ni ga gnala tja lakomnost in brepenjenje po zlatu in bogastvu, kakor mnoge, iz same mržnje do domovine je odšel.

Priznam odkrito, da mi ni bilo posebno ugodno pri srcu: sedel sem v nem in gluhi noči, v samotni, molčiči sobi sam z neznanim možem, širokoplečim in močnim, da bi me strl z enim mahljam velike, mišičaste roke, ki jo je držal na mizi in mu je nemirno drsal sem in tja, z enim udarcem mogočne palice, ki jo je stiskal v drugi roki in se je sede našanjal na njo, kakor silno utrujen, in kakor bi mu iz moči palice lila v ude nova moč, da ga drži pokoncu.

"Na poti sem in sem se oglasil pri vas" — je pričel sam od sebe in me je motril venomer pozorno in napeto, kakor bi proučeval moje oči in bi hotel uganiti misli, ki se skrivačo za njim, izdajalsko sevajo iz njih.

"Kaj me gleda tako čudno? Ali je res prišel s posebnim namenom, z nepoštenimi nakanami?" — sem pomisljal vznemirjen. V srcu sem se ježil na služkinjo, da ga je bila privredna gori. A vsa jenza položaja ni izpremenil: bil sem jetnik. Zato sem odvrnil kar najbolj prijazno:

"Zelo me veseli. A e čem hočete, da se porazgovoriva?"

"Ali poznate vse ljudi v fari?"

"Štiri leta sem tukaj; zdi se mi, da jih poznam precej."

"Pa poznate Huberjeve v Dolini?"

"Le malo. Kar sem slišal o njih govoriti."

"Ali nič ne občujete z njimi?"

"Ne. Ne nanese prilika, da bi prišli skupaj: protestanti so."

Zaropatal je s palico, sklonil se bliže k meni.

"Saj je to vseeno. Misli sem, da pride morda Huberjeva hčerka kdaj k vam."

"Po kaj?"

"Po kak svet, recimo. Mlado dekle je potrebno nasvetov."

Cudil sem se tujevemu mišlenju. Cudil se tudi naglici in nekaki skoraj mehanični gotovosti, s katero je govoril: kakor bi naglo ponavljala naučen govor.

"Ne, nikoli ni prišla. Je nisi ne poznam."

"Ne, čudno. Misliš sem — a kaj vsem hotel reči? Glejte, o teh Huberjevih bi rad kaj izvedel od vas."

"Zal, ničesar vam ne vem vedati o njih. Jih li vi poznate? Zdi se mi, da niste odtod —."

"Poznam, bogme, le predbro jih poznam."

Nasmehnil se je trpko in sovražno. Stisnil je desnico v pest in jo je težko položil na mizo, kakor mogočno rdečkasto kladivo.

"Ali jih poznam! Ko mi pa nihče na svetu ni storil toliko hudega kakor ti ljudje."

Gledal sem ga presenečen. Nemirne oči, uprte bodeče vame, so sevale od notranjega plamena.

"V zadregi sem res . . . Pa vam o prilik vrnem."

"Zahvaljujem; ni potreben."

"Tako ne maram; saj sem vam povedal, da nisem berač."

Sprejemam le na posodo in vam vrnem." — Spet se je zamislil.

"— A morda se dolgo ne vidi va. Za ta slučaj porečem sestri, da vam 'ona vrne."

"Kakor mislite."

Vstala sva.

"Dolgo sem vas motil: oprostite! A nisem vedel, do koga se naj obrnem. In mislil sem, da pri vas še najprej kaj izvem o teh ljudeh . . . Gostilničar, pravite, je protestant?

Morda ve on kaj več. Mogoče, da mi pove. Če ni namreč gojuf. Zakaj komu more in smečel dandanašnji zaupati?"

Oddahnil sem si, ko sem mu svetil po stopnicah. V čudnem kontrastu z nemirnim, skoraj srditom nastopom ob prihodu se je venomer vlijedno opravil, naj ne zamerim, da me obiskal tako pozno, ob zelo nepripravni uri.

"Nikakor. Zbogom!"

nekako zanimanje. A čez hip je malo marno, skoraj nevoljno stresel z glavo. — "Brez pomena je to. Gostilničar je gostilničar — vsak je denarja lakoten."

"Gotovo, denarja se v krčmah nikjer ne branijo. Če mora ravno nimati — saj mi dovolite, da vam ponudim malenkost."

Računal sem sam pri sebi: "Tako se ga še najlaže in najbolj zlepim iznemib."

Pa sem se vstrel. Prav nič mu bila po volji moja ponudba.

"Zahvaljujem. Nisem berac."

"Vem. A vam iz srca rad pomagam, če vam draga."

Spet je pomisljal.

"V zadregi sem res . . . Pa vam o prilik vrnem."

"Zahvaljujem; ni potreben."

"Tako ne maram; saj sem vam povedal, da nisem berač."

"Sestra? Ta? — Ta me sovraži izmed vseh najhuje."

"A zadnjic ste govorili onej z ljubezni."

"Mogoče. Čudni hipri pridejo včasi na človeka: brez vroča postane mehak kakor mlađa punčka. A danes vam povem resnico: mačka je, tiger! Z radostjo bi mi iztrgala srce iz prsi."

"Čudil sem se sam pri sebi: 'Torej je res vse odbil, vse si izpremenil v sovražnike?'

"Čudno. Misliš sem . . ."

"Vem. Da jo ljubim, hočete reči?" — Umolknil je, kakor bi mu kdo presekal glas, globoko se zamislil. Strmel je mimo mene, v prazno, nemo, mrtvo daljavo, s tistimi blodnimi in obenem tako sanjavimi očmi.

"Morda jo imam res rad. Bila bi brž res edina, ki bi žalovala za meno, če me ne bi bilo več. in jaz — da, tudi jaz bi žaloval na njo."

"Glejte, eno draga dušo vendar še imate na svetu."

Udaril je s palico ob zemljo. "Kaj mi pomaga to? Ko pa je moja duša vsa raztrgana. Vso so mi razčesali na kose."

"Ali ne sodite malo prehudo, dragi gospod?"

"Prehudo? Prehudo, ko pa so me proglasili za — blaznega!"

Prijel se je z obema rokama za glavo.

"Blazně! — Ha-ha!"

"Je li mogoče? Ubožec!"

"Ne samo mogoče, dragi gospod, resnica je, gola, strašna resnica . . . Delal sem pred nekaj dnevi v bučelnjaku. Počivaljam to, ono, pospravljaju tam, predevam in čistim stare panje. Kar najdem pisanoje od sodnije. In kaj, mislite, da je bilo pisanega?"

Utihnii je, gledal v me z žarečimi očmi. Molčal sem, ča-

srce. Glasno pa sem vprašal: "In kaj ste storili vi?"

"Kaj bi naj bil storil? Molčal sem. Tiho sem trpel. A verjut mi: v duši mi je vrelo kačkor v vulkanu. Z enim udarcem bi dedca ubil! A kaj bi mi pomagal? Najhuje bi zadel samega sebe."

"Gotovo. Veseli me, da to spoznate. In vaš oče je."

"Ne, oče mi ni več."

Dvignil je, kakor uničen od strašne teže take obtožbe in očesobe. Široke, junaške prsi so se mu dvigale naglo in visoko, dihal je glasno, skoraj hroče, kakor bolnik, ki ga muči silna pljučnica.

"Tako, glejte, me hočeo s silo in preračunjeno narediti blaznega. Ali jih naj potem še ljubim in ne sovražim in prekljinjam?"

"Ne, ne! Svojih najbližjih vendar ne smete in ne morete."

Zalostno se je nasmehnil.

"Vem; prekletstvo pada redno nazaj na preklinjevalca. Vem. Ne ljubim preklinjevalcev in klapačev. Glejte, z gostilničarje mtamlje, s protestantom, bi bila postala malone prijatelj. A slišal sem ga pred nekaj dnevi, da je izustil gradički stavek. Ne vem, li res razume angleško, ali je to blato kje pobral in sam ne ve, kaj da pomeni. A vprašam vas: kako naj bom prijatelju človeku, ki govoriti takе reči?"

"To mi ugaja, gospod Huber. Spoštujem vas že zaradi tega. Zamahnil je z roko.

"Ni treba. In ni vzroka. Zajek tudi jaz sem že preklinal, grdo preklinal. Na potovanju. Bil sem dostikrat želen in lačen; pa sem šel prosit. Sila me jeagnala, sicer bi bležal od gladu sredi ceste. A kaj so storili ljude, ki sem jih prosil pomoći v božjem imenu? Najprej so me ošteti, potem mi vrgli kako malenkost. Kakor psu se mi jo mnogi vrgli. Počtonil sem se v svoji stiski in bedi tem plemenitim srcem, z besedo se zahvalil, a v srcu sem jih prekel na dno pekla. Vem, delal sem grdo, nizko. Zajek to so bili vendar ljude, ki me nikoli poprej niso videli, ki niso imeli ne najmanjših dolnosti do mene. A te ljudi dolni v Dolini, te bi smeli z vso pravico."

Dvignil je močno žilavo pest

kal.

"Poziv staremu Huberju je bil, naj pride na sodnijo v za-

devi za blaznega proglašenega Alojzija Huberja. Ta sem pa jaz!"

Umolknil je, kakor uničen od strašne teže take obtožbe in očesobe. Široke, junaške prsi so se mu dvigale naglo in visoko, dihal je glasno, skoraj hroče, kakor bolnik, ki ga muči silna pljučnica.

"Tako, glejte, me hočeo s silo in preračunjeno narediti blaznega. Ali jih naj potem še ljubim in ne sovražim in prekljinjam?"

"Ne, ne! Svojih najbližjih vendar ne smete in ne morete."

Zalostno se je nasmehnil.

"Vem; prekletstvo pada redno nazaj na preklinjevalca. Vem. Ne ljubim preklinjevalcev in klapačev. Glejte, z gostilničarje mtamlje, s protestantom, bi bila postala malone prijatelj. A slišal sem ga pred nekaj dnevi, da je izustil gradički stavek. Ne vem, li res razume angleško, ali je to blato kje pobral in sam ne ve, kaj da pomeni. A vprašam vas: kako naj bom prijatelju človeku, ki govoriti takе reči?"

"To mi ugaja, gospod Huber. Spoštujem vas že zaradi tega. Zamahnil je z roko.

"Ni treba. In ni vzroka. Zajek tudi jaz sem že preklinal, grdo preklinal. Na potovanju. Bil sem dostikrat želen in lačen; pa sem šel prosit. Sila me jeagnala, sicer bi bležal od gladu sredi ceste. A kaj so storili ljude, ki sem jih prosil pomoći v božjem imenu? Najprej so me ošteti, potem mi vrgli kako malenkost. Kakor psu se mi jo mnogi vrgli. Počtonil sem se v svoji stiski in bedi tem plemenitim srcem, z besedo se zahvalil, a v srcu sem jih prekel na dno pekla. Vem, delal sem grdo, nizko. Zajek to so bili vendar ljude, ki me nikoli poprej niso videli, ki niso imeli ne najmanjših dolnosti do mene. A te ljudi dolni v Dolini, te bi smeli z vso pravico."

Poiskal sem in mu ponesel pred hišo, kjer je čakal; sedeč na klopi je bil zatopljen v tež-

ke misli. "Hvala. Knjige ljubim."

"Lepo to; tudi jaz. — A pravkar bije polegno. Počakajte hip, naročim vam malo kosila."

"Hvala, ne! Sodim, da ni moja nesreča, ker sem jedel v življenju premalo, temveč ker preveč."

"Mislite? Težko!"

"Bodi, kakor hoče. Brez posamega je vse to. In kaj bi mi pomagalo, če bi jedel še toliko in še tako davor! Ko pa je vsa dušna bolna, vsa raztrgana."

<p

BUY WAR BONDS

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

MINUTES

SEMI-ANNUAL MEETING OF THE SUPREME BOARD OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (KSKJ) HELD JULY 27 TO 28, 1945, IN THE HOME OFFICE, JOLET, ILLINOIS

According to the Constitution and By-laws of the Union the semiannual meeting of the Supreme Board was called in the following order: On July 25, 1945, the auditing committee began examination and revision of the accounts of the Union, the records of the EditorManager and the records of the Athletic Director; on July 26, the meeting of the Finance Committee took place; and on July 27, the session of the Supreme Board was called.

First Session, July 27, A. M.

Supreme President Brother John Germ called the meeting to order at 10 A. M. and Rev. M. J. Butala, Spiritual Director, led the members in a prayer for successful deliberation.

Brother Zeleznikar was selected as recording secretary for the meeting.

Roll call by Supreme Secretary, Brother Joseph Zalar disclosed the following members in attendance: Brother John Germ, Supreme President; Brother John Zefran, First Vice President; Brother Joseph Zalar, Supreme Secretary; Brother Louis Zeleznikar, Assistant Supreme Secretary; Brother Matt Siana, Supreme Treasurer; Rev. M. J. Butala, Spiritual Director; Dr. Joseph E. Ursich, Supreme Medical Director; Brother George J. Brince, Chairman of Auditing Committee; Sister Mary Polutnik, Brother Frank J. Lokar, Brother John Pezciirtz; Sister Mary Hochevar, members of the Auditing Committee; Brother Frank J. Gospodarcic, Brother Martin Shukle, Brother R. G. Rudman, members of the Finance Committee; Brother John Decman, President of the Board of Jurors, Brother Ivan Zupan, Editor-Manager of Glasilo; Brother Joseph Zore, Director of Athletics, and Sister Jean M. Tezak, Director of Juvenile and Women's Activities.

REPORT OF THE SUPREME PRESIDENT

Rev. Spiritual Director, Brothers and Sisters of the Supreme Committee:

In accordance with the By-laws of the K.S.K.J. we have assembled at the semi-annual meeting of the Supreme Committee, so solve any problems in regard to the business of our Union and its subordinate lodges which might have developed during the past half year. You will recall that we had decided at the January session to campaign for a substantial increase in membership in both departments. The drive opened on Easter Sunday and is progressing favorably. Many local societies and their alert officers are diligent at their tasks and have, to date, written nearly a half million dollars of new insurance. We anticipate that this campaign will be one of the most fruitful.

I take this opportunity to express the gratitude of the Union to all who are so diligently canvassing and enrolling new members. Our sincere desire is to reach a membership of 40,000 in the K.S.K.J. This campaign offers us the opportunity, and I entreat you all, fellow Supreme Officers, those who are not present as well, to combine all efforts in this drive so that we may more readily attain our coveted goal.

A great change in the membership of our Union has been brought about through the untimely death of war casualties. To the far corners of the earth 3,951 members have departed, and of this number 116 have sacrificed their lives to retain the freedom of our American homeland. Our deepest respect to these heroes and a lasting memory. In addition, because of the large number of the older members who have passed on during the past six months it will be necessary to exert all our effort during the remaining five months of the year to replace the loss and increase the membership with new candidates. It is our duty as Supreme Officers of the K.S.K.J. to set the example for the local officers, and the finest way is for each of us to participate personally in securing new members. Therefore, Brothers and Sisters, on to work and let us do everything possible to increase the membership and attain our goal. Let us take this task to heart as our greatest assignment.

Social activities of the local societies are at a standstill because of war conditions, and for this reason I have not attended any such activities for the past six months. However, I have been invited to attend a gathering of the local societies in Milwaukee on Sunday, July 29th; likewise, the remaining officers are invited to attend the social in Milwaukee and I would be happy to have you all with me, if your time permits.

The war in Europe is concluded. The invader has been driven from our Slovenian homeland. The nation is again able to enjoy freedom, however, their wants are great, and they need assistance. Slovenes in America! We have a relief organization known as Jugoslav Relief Committee—Slovenian Section whose purpose is to accept contributions for relief of the Slovenian nation in the Old Country. Our Union, too, is a member of this organization. In my opinion, the time is ripe for this organization, JRC-SS, to advance and begin the charitable work of soliciting funds among our fraternal organizations, so that more might be accumulated more swiftly for the relief of fellow Slovenes in Jugoslavia. I believe, it is proper that we appeal again through the Home Office to the local societies for a renewed interest in this worthy cause—relief to the Old Country. All contributions may be sent to the Home Office or directly to the Treasurer of JRC-SS.

All communications from the Home Office were carefully examined, signed and promptly returned to the Home Office. In like manner, I endeavored to reply promptly to all official business of the Home Office and the local societies. This will be my policy in the future, also.

Brothers and Sisters, this concludes my report and recom-

AWARDED BRONZE STAR

Cleveland, O.—The Bronze Star has been awarded to Technical Sergeant Fred J. Gole for heroic action against the enemy in the battle of the bulge on Dec. 16. Dec. 16 also happens to be his birthday. He is the son of Mrs. Augusta L. Gole, 1201 E. 170 St.

Sgt. Gole entered the service in Dec. 1942 going overseas in Sept. 1944. A graduate of Shore High School he had been employed at the Swartwout Co.

According to the Sergeant's last letter, he is now living in an old castle built in 1158 by Ludwig, the first king of Bavaria. His commander is writing up the history of the castle for the boys to put among their souvenirs. Sgt. Gole expects to be home in October.

A brother, Frank R. Gole, Radio Technician, 1-c, is now serving in the Admiralty Islands. He has been in the service 2 and a half years and overseas a year. Frank is a Euclid Central graduate.

William, a third brother, expects to be inducted shortly.

Trains for Radio

Waukegan, Ill.—Private Frank J. Kaucic has been enrolled at the AAF training command radio school at Scott Field.

Pvt. Kaucic is the son of Mrs. Rose Kaucic, 1209 Victoria St. He graduated from Waukegan Township High school and was employed as a clerk in ship's service at Great Lakes Naval Training center prior to entering service.

Pvt. Kaucic is a member of St. Joseph's Society, No. 53 of Waukegan.

EDITOR CLEM
By Ralph Kemp

This next column of type is going to say just one thing—We got 70 million of Japs to beat!

★ ★ ★

K. S. K. J.
Members Serving
Our Country

3,951

★ ★ ★

Wounded Second Time

Cleveland, O.—Pfc. Raymond F. Kovac was wounded for the second time June 20 on Luzon while serving with the 37th Division, it was learned by his parents, Mr. and Mrs.

Martin Kovac, 18621 Shawnee Ave.

Pfc. Kovac, wounded in the head and left thigh, now is at a base hospital in the Philippines. He was graduated from Collinwood High School and employed by the McKinney Tool and Mfg. Co. before his induction in March, 1943. He has been overseas since last November.

Brothers in service are Pvt. Anthony, Germany; Corporal Frank, France; Chief Petty Officer Carl, Iowa City, Ia., after serving in the Pacific; Coxswain Joseph, Pacific, and Corp. Edward, France.

Presumed Killed in Action

Cleveland, O.—Mr. and Mrs. Joseph Modic, 840 E. 246 St., Euclid, have been notified that their son, Pfc. Rudolph M. Modic, is presumed to have been killed last Dec. 18. He had previously been reported missing on that date.

The infantryman, 30, was employed at the E. W. Bliss Co. prior to entering service in Dec. 1942. He went overseas last September.

STANLEY HODNIK CARDS 69 TO LEAD FIELD OF 170 GOLFERS IN SLOVENE AMERICAN MEET

Waukegan, Ill.—Stanley Hodnik of Waukegan, was crowned the 1st American Slovene Golf Tournament Champion at the Suburban Country Club here. Stanley carded a round of 34-35—69. His card included five birdies and one eagle.

A total of 170 golfers competed. Of these 21 golfers shot a round of 79 or better. Out-of-town golfers were from Cleveland, Chicago, Indianapolis, and Kenosha. Mr. Phil Bayt, Indianapolis attorney, carded a 38-36—74, to lead the out-of-towners. Other low scores for the day were shot by Joe Sisolak, who played as a guest with a 35-36—71, Frank Grum had a par round of 36-36—72, Frank Mika and former City Champion Johnny Gantor, both had 73s. C. Kranjc and P. Bayt, E. Slobe had 74s. C. Grom, Lubby Zupancic and M. Novak carded

ST. JOSEPH MEMBER KILLED IN ACTION

Waukegan, Ill.—Private Joseph J. Skrlac, USMCR, 19, son of Mr. and Mrs. Adam Skrlac, 1132 Greenfield Ave., was wounded in action on Okinawa on May 6, according to a recent War department announcement. Pvt. Skrlac received lacerations on the fourth finger of the right hand, but writes that he is back in combat.

Pvt. Skrlac attended Waukegan Township High school and was employed at the National Press Co. He joined the Marine Corps in April, 1944, and has been overseas since last October.

Pvt. Skrlac is a member of St. Joseph's Society, No. 53 of Waukegan.

A brother, John Skrlac, BM 2-c, is also on Okinawa and another brother, Pfc. Steve Skrlac is stationed at Fort Hamilton, N. Y., after 26 months in the European theatre of operations.

★ ★ ★

Released

Cleveland, O.—Al Skully returned from the Mediterranean area a few weeks ago and was released from service after 37 months of overseas duty. He served as a staff sergeant in a special service unit attached to the First Armored Division.

Skully, a guitar player, saw action from the front lines of Africa, Italy and Sicily. When he wasn't doing Military Police duty or acting as a litter bearer, he was in a dugout with other musicians—sometimes only a few hundred yards from gun positions.

"Existence at the front lines is bare. A steady diet of artillery explosion is no good and our officers seem to realize that."

"When the boys dug foxholes—they made a large one for our unit. We often played jive with a background of artillery and small arms fire," the former sergeant said.

Skully, since his discharge from the Army, has been playing with a band here. He and his wife, Edith, live at 975 E. 69th St.

★

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE

They Are Counting On You!

ANY BONDS TODAY?

By Bob Burns

Illustrated by Eric Ericson

LET'S HIT OUR AIM OF 40,000 THIS MONTH!

FROM THE OFFICE OF THE SUPREME SECRETARY

The month of July brought an increase of 51 members, giving us a membership total of 39,940 as of the end of the month. We need but 60 members to attain our long-sought goal of 40,000 members in the KSKJ.

Brothers and Sisters! Let us all co-operate and do all in our power to enlist 60 more members, so that even at the end of this month of August we shall be able to announce that the wish of our Supreme President, John Germ has been fulfilled.

That we attain a membership of 40,000 is not only the wish of our supreme president, but it is also the sincere hope of the entire Supreme Board. Further, it is without a doubt the wish of all lodge officers and individual members, for they have shown in the past by their co-operation that a bigger and better KSKJ is their aim. In short, it is OUR wish, meaning the entire KSKJ membership, and as such, let us, ALL OF US, do all in our power to make OUR wish come true.

We need but 60 members to attain our goal. We can enlist the required number of new members in this month, but we must apply ourselves. Let's go to work! Let's adopt this motto, and back it with action: At the end of August our K. S. K. J. must have a membership of 40,000!

You have my sincere wish for a grand success,

Fraternally,

JOSEPH ZALAR, Supreme Secretary.

PITT LODGE IS WINNER THRICE

Pittsburgh, Pa.—For the third time now our lodge has our bowling season for 1945 been awarded the first prize and all the members are invited in the membership campaign invited to join us. It does not which is now in force. This is matter what lodge you belong quite an honor for the lodge, to—if you are willing to bowl its members and officers and with us, that is all we need to we hope to be able to continue accept you. We had a very to increase our membership in grand group last year and we the future. Congratulations hope to have them all back and thanks to all the members with us again, along with new and officers who helped us members and friends. For with the campaign so far and more information regarding ask for their continued effort the bowling league you can and cooperation. If each member would help with at least the future issues of the Glance one new member, we would like. At this time we are not have a very good record in the yet certain as to the evening campaign. We know that we we are scheduled to bowl can depend on you.

Last month we lost one of ranged, I will let you know our members of long years through the Glasilo. We will, standing, and a former treasurer, however, bowl at the Lawyer of the lodge, Mrs. Mary Gerloch, Recreation Alleys, 53rd Gerloch, who died at the and Butler St. Notify your home of her son. She is survived, and decide to bowl vivified by her three sons and with us. Bowling is a good other relatives to whom we extend our deepest sympathy.

Frances Lokar, pres.

AWARDED BRONZE STAR

Cleveland, O.—Sergeant The citation reads in part as follows: "On April 19 on Ie Shima the infantry found it self unable to move to a more the Bronze Star for heroic tenable position for the night achievement in connection because of heavy and accurate with military operations enemy mortar and machine against the enemy at Ie Shima gun fire.

In full view of the enemy A graduate of Collinwood and under constant fire, Sgt. High School, Sgt. Pecjak is Pecjak made his way across the son of Mrs. Millie Pecjak, an open field with a heavy ra-

(Continued on Page 8)

(Continued on Page 8)

REPORT OF THE SUPREME PRESIDENT

(Continued from page 7)
mendations for this session. There are other matters which I will present at a more appropriate time in this session. In conclusion, I recommend that we be observant so that we might accelerate the business and reach a successful conclusion.

JOHN GERM, Supreme President.

Brother Zalar moves, Brother Decman seconds the motion that the report of the Supreme President be accepted. Motion carried.

REPORT OF THE FIRST VICE PRESIDENT

Brother John Zefran, first vice president declares that he has not prepared a written report for this meeting for in his jurisdiction there has been no important business during the past six months. He adds that he is carefully following the progress of the campaign, which in his opinion is developing quite well.

Since he spends the greater part of his time in Milwaukee, Wis., he states that the local K.S.K.J. societies No. 65 and No. 165 are quite active. Brother Zefran announces that on Sunday, July 29th, the combined societies of Milwaukee will have an outing with an appropriate program and invites all the Supreme Officers to attend.

Brother Shukle moves, Brother Rudman seconds that the report be approved. Accepted.

REPORT OF THE SUPREME SECRETARY

Brother President, Rev. Spiritual Director, Brothers and Sisters:

It is a great pleasure to report on the business of our Union for the period beginning Jan. 1, to June 30, 1945. I ask your close attention to my report. Should anyone desire further information, I shall gladly reply.

Finance—Adult Department

Income:

Received from societies	\$331,699.04
Interest	83,739.68
Kent	5,910.00
Profit on bonds sold and matured	29,824.01
Received on written off bonds	1,378.62
Miscellaneous income	9,829.33

Total income for six months \$ 462,380.68

Disbursements:

Paid benefits	\$241,149.88
Miscellaneous disbursements	67,847.30

Total disbursements for six months \$ 308,997.18

Increase in six months \$ 153,383.50

Balance January 1, 1945 \$5,537,932.81

Balance June 30, 1945 \$5,691,316.31

Recapitulation of Assets

Book Value of Bonds	\$4,902,809.73
Mortgage Loans	176,264.29
Home Office	115,200.00
Other Real Estate	91,751.58
Loans on Certificates	133,524.27
Bank Saving Accounts	15,000.00
Saving Loan Deposits	140,000.00
Scholarship Account	2,818.56
Checking Account—First National	
Bank of Joliet	113,947.88
	\$5,691,316.31

Accounts Receivable

June 30, 1945:

Unpaid assessments	\$ 12,440.27
Matured interest and rent	43,174.17
Unpaid mortuary claims	35,405.04
Assets of Glasilo	273.50
Transfer from Juvenile Dept.	1,153.25
Inventory	11,336.65

Total assets \$5,795,099.19

Accounts Payable

June 30, 1945:

Unpaid benefits	\$ 17,350.60
Awards for new members	2,075.00
Unpaid mortuary claims (Minor beneficiaries)	34,409.58
Miscellaneous Accounts	2,339.92—\$ 56,175.10

Net assets June 30, 1945 \$5,738,924.09

Note: Listed under "Assets" I reported that the book values of various KSKJ real estate are listed at \$91,751.00. I wish to add that the Union has 13 real estate properties of which 11 were sold on amortized mortgage. The law requires that all property must be carried on the books of the Union until payment is made in full. In fact, the Union has only two real estate properties whose book value is \$48,660.77. We will sell these as quickly as possible.

The book value of our Home Office is listed at \$115,200.00. The actual value of the building is much greater today than it was at the time of erection. However, the State Insurance Department requires that the book value of all real estate be depreciated by 2% of the original investment \$125,000.00.

The value of property in the vicinity of the Home Office has increased considerably. Sears Roebuck Co. has purchased nearly all property bounded by Chicago St., Crowley Ave., Scott and Benton Streets. Reliable sources report that the company has paid a substantial sum for the property. Houses have been moved and razed and it is believed Sears Roebuck will soon begin the erection of an extensive modern retail store.

South of our Home Office, a "Bus" Company has purchased "Pulaski Hall." The property will be torn down and replaced with a new modern "Bus station." Other individuals and companies are seeking property in the vicinity of the K. S. K. J. building. All these factors have added considerably to the value of our Home Office.

Membership Adult Department

Membership December 31, 1944	28,726
Newly admitted and reinstated	475

Total

Deaths

194

Withdrawn and Suspended

225

419

Membership June 30, 1945 28,782

Increase of 56 members.

Adult Department insurance totals \$22,413,740.

Deaths

During the first half of this year, 194 deaths were reported. This is the greatest number of deaths ever reported during any previous six months period.

Among these are 42 members who were past 70 years old. This number also includes 57 soldier-members. There have been a total of 116 soldier-members reported dead.

Members in the Armed Forces

There are 3,951 members serving in the armed forces of our country.

Disability and Operations

There have been 347 disability and operation claims paid during the first half of the current year. This number includes 13 members of the armed forces. To date 85 soldier-members have received disability and operation benefits.

Sick Benefit Payment

Sick benefit payments were made to 1,746 members. Included in these claims is \$2,092.82, which had been paid to members in the armed forces. Up to this time a total of \$3,836.98 has been paid to soldier-members as sick benefit.

Balance of Sick Benefit Fund amounts to \$80,560.02.

Assessment to 70 Years Old Members

For the period from Jan. 1, to June 30 inclusive, \$8,736.62 has been paid as assessment for past 70 year members.

There are 783 members past 70 years for whom mortuary assessment is paid by the Union.

I shall report more completely on this subject in the discussion of miscellaneous business.

Patriotic Fund

The Patriotic Fund amounts to \$61,781.10.

Juvenile Department—Finance

Income:

Received from societies	\$21,213.99
Interest	4,828.81
Profit on bonds sold and matured	1,230.63
Received on written off bonds	200.00

Total income for six months \$ 27,473.43

Disbursements:

Claims paid	\$ 1,125.00
Miscellaneous disbursements	7,588.28

Total disbursements for six months \$ 8,713.28

Increase in six months \$ 18,760.15

Balance December 31, 1944 \$307,899.02

Balance June 30, 1945 \$326,659.17

Recapitulation of Assets

Book Value of Bonds \$322,039.34

Checking Account—First National

Bank of Joliet 4,619.83—\$326,659.17

Accounts Receivable

June 30, 1945:

Matured interest	\$ 2,836.01
Unpaid assessments	.750.15
Inventory	160.00—\$ 3,746.16

Total assets \$330,405.33

Accounts Payable

June 30, 1945:

Due to Adult Department	\$ 1,153.25
Reserve to members transferred	
to Adult Department	120.15
Credit to societies	12.91— 1,286.31

Balance June 30, 1945 \$329,119.02

Membership

Newly admitted and reinstated 473

Deaths 6

Transferred to Adult Dept. 345

Withdrawn and Suspended 100 451

Increase 22

Membership December 31, 1944 11,085

Membership June 30, 1945 11,107

Total membership in both departments numbers 39,889.

Total assets of both departments—\$6,068,043.11.

This concludes my report for the present. Later I shall report on miscellaneous business.

I thank you, Supreme Officers, for your kindness and cooperation. Likewise, I am sincerely thankful to the officers of the local societies as well as the individual members for their friendly cooperation. My thanks also to the office force. To all my sincere thanks.

JOSEPH ZALAR, Supreme Secretary.

Brother Zefran moves, Brother Zupan seconds the